Előfizetési ára 1 hóra 2 P 50 fillér. Két hóra 5 P. Negyedévre 7 P. 50 fill. Félévre 15 P. Egy évre 30 P. Egyes szám ára hétköznap 8 fill., vasárnap 12 fill. (a pályaudvarokon is).

PESTI HIRLAP

Pesti Hirlap rt. kiadása, Légrády Testvérek rt. nyomása. Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. T.: 112-295. Főkiadók: Vilmos cs.-ut 78. sz. Tel.: 112-295 és Erzsébet-krt 1. T.: 225-686

BUDAPEST, 1941 ÁPRILIS 18. PÉNTEK LXIII. ÉVFOLYAM, 87. (20.410) SZ.

A szerb hadsereg letette a fegyvert

A görög ellenállás első vonalát véres harcok után áttörték az olasz csapatok — A görögországi arcvonal teljes hosszában fokozódott az ellenség nyomása — jelenti a brit főhadiszállás — Példátlan erejü légi támadás London ellen — Német kézre került a belgrádi külügyminisztérium irattára

Német illetékes helyen nagy figyelemmel kisérik Egyiptom magatartását

A német-török barátsági szerződés hirét Berlinben nem erősitik meg

„A balkáni angol kaland utolsó fejezete tehát befejeződött" — irja a „Popolo di Roma" csütörtöki számának vezércikke. — „Jugoszlávia nincs többé és nem is lesz soha többé. Egy órának az őrülete romlásba döntötte az államot, amelynek fennmaradására tulajdonképpen minden biztositékot megadtak. Öngyilkosságról van tehát szó, de talán gondviselésszerü öngyilkosságról, amely lehetővé tette, hogy a versaillesi tákolmány utolsó maradékát is eltakaritsák."

Igaza van az olasz lapnak:

Jugoszlávia valóban nincs többé

A megvert és szétzüllesztett szerb hadsereg minden központi irányitás nélkül, hegyekbe, erdőkbe vonulva tanusit még szórványos ellenállást, mindennek azonban már nincs jelentősége. A menekülőben levő *Szimovics* tábornok szabad kezet adott az egyes szerb tábornokoknak, hogy a még fennálló frontszakaszokon saját belátásuk szerint vezessék a hadműveleteket. Hadművelet: ez a kifejezés már erősen tulzott. Kétségbeesett és teljesen céltalan guerilla-csatározás dúl a balkáni őshegységek szakadékai között, a német hadijelentések már csak „tisztogatási akciókról" tesznek emlitést. Szarajevo elestével végleg megszünt a központositott ellenállás lehetősége, kelet felől feltartóztathatatlanul nyomul a tenger felé a német hadsereg, az adriai partokon pedig az olaszok tevékenykednek, gépesitett oszlopaik Spalatóból már Raguza felé nyomulnak előre, sőt már Cattarót is veszélyeztetik. Ez az olasz támadás északról dél felé halad a tengerpart mentén, vele szemben indult meg a másik támadó irány Észak-Albánia felől délről észak felé. Ez a hadsereg már elfoglalta Antivarit és Cetinjét. Olasz tengerészeti osztagok befejezték a dalmát szigetek elfoglalását. Az egyik német lap irta le az igaz szót: Szerbia már nem érdekes...

Az érdeklődés most egyre inkább

Görögország

felé tolódik el, a szerb hadsereg felmorzsolása után tekintélyes német erők szabadultak fel, hogy most annál nagyobb lendülettel és nyomással nehezedjenek a Balkán-félszigetnek e legdélibb, terepviszonyok szempontjából kétségtelenül legnehezebb részére. A harc most azok között a hegyek között folyik, amelyek északon, mint valami erőditményvonal határolják a görög félszigetet. A német hadsereg csapatai északról nyomulnak dél felé, a legujabb jelentések szerint már a Visztrica folyótól délre fekvő Szerviát is elfoglalták. Ugy látszik, hogy a német hadvezetőség Görögországban is azt a harcmódot alkalmazza, amelyet oly sikerrel valósitott meg Lengyelországban, Franciaországban és legutóbb a szerb hadsereg ellen. E stratégia lényege, hogy az ellenséges területet bekeritő mozdulatokkal egymástól elszakitott részekre tagolják, külön gyürükbe, ugynevezett zsákokba szoritják és igy egyenként morzsolják fel a külső segitségtől és utánpótlástól megfosztott egyes hadtesteket.

A németek megjelenése az Olimposztól délre, Larissza vonalán arra a feltevésre ad tápot, hogy ez a bekerités most a Janina-tó felé az albán határig valósulhat meg. Ebben az esetben megint a szó szoros értelmében kettévágnák Görögországot, e most emlitett vonaltól észak felé teljesen körülkeritenék a bennrekedt görög és angol haderőt s igy morzsolhatnák fel egyidőben meginduló északi és déli támadással. Ha a német előnyomulás továbbra is olyan ütemben történik Görögország területén, mint az utóbbi három nap folyamán, akkor itt is rövidesen bekövetkezik az a pillanat, amikor majd elmondhatja az előbb idézett német lap: már Görögország sem érdekes.

Ahogy a balkáni hadműveletek lassan végük felé közelednek, ismét előtérbe nyomulnak a

politikai kérdések,

amelyek e terület ujjárendezésével kapcsolatosak. Berlinben a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy az eddigi Jugoszláviához tartozó területek rendezésével kapcsolatban valószinüleg előzetes megbeszéléseket folytatnak majd le és a függőben levő kérdéseket az érdekeltek egymás között fogják rendezni. A politikai revizióit a szerbek nélkül hajtják majd végre, mert annakidején hiába kivánták e tárgyalásokba Szerbia képviselőit is bevonni.

A Balkánon azonban máris megtörtént az első, igen nagyjelentőségü politikai esemény: *a független Horvátország* megalakulása. A szófiai „Szlovo" szerint a legnagyobb nemzetközi események egyike a tény, hogy Németország és Olaszország önálló államnak ismerték el Horvátországot. „Az uj állam határait — irja a „Szlovo" — később vonják majd meg, de az állam léte már befejezett tény. Szerdán este már meg is alakult a zágrábi bánsági épületben az első önálló horvát kormány, amely nyomban le is tette az esküt. A kormányalakitás érdekessége — ami önmagában is már előre jelzi az uj állam alkotmányának szoros rokonságát a tekintélyuralmi rendszerekkel —, hogy az államfői és miniszterelnöki tisztséget ugyanaz a személy tölti be, dr. *Pavelics*, aki emellett még a külügyminiszteri tárcát is magának tartotta fenn.

Magyar szempontból rokonszenvesen fogadható az a nyilatkozat, amelyet Pavelics környezetének egyik tagja adott a *Popolo di Romának*. A horvát személyiség igen meleg hangon emlékezett meg *Mussolini* Olaszországáról és *Hitler* Németországáról, majd hangoztatta, hogy az uj Horvátország „békét és barátságot kiván Magyarországgal, amelynek oldalán hosszu évszázadokon át oly boldog önkormányzatban élt".

Egyre több és megbizhatóbb hir érkezik arról, hogy

a Görögországban harcoló angolok

visszavonulóban már utra készen állanak, sőt részben már el is hagyták a félszigetet és ujabb rendeltetési helyük Egyiptom lesz. A londoni Evening News hangsulyozza, hogy a brit szigetek elvesztésén kivül alig volna elképzelhető nagyobb szerencsétlenség a Brit Birodalom számára, mint Egyiptom elvesztése. Már pedig a német és olasz csapatok villámgyors sikerei után komoly veszélybe került Egyiptom, különösen amióta az első motorositott seregek a szorosan vett Egyiptom területére is betörtek. Tobruk angol helyőrsége még tartja magát, a tenger felől még összeköttetésben áll az angol hajórajjal, de a szárazföldön már egészen körülkeritették. Londonból érkező jelentések szerint az angol hivatalos körök és a közvélemény is tisztán látják a helyzet sulyosságát, eltökélt a szándékuk, hogy Egyiptom védelmére minden lehetőt elkövetnek. A lehetőségek körébe kell számitani azt is, hogy az angol csapatok kivonulnak Görögországból is, ami gyakorlatban annyit jelentene, hogy az angol hadvezetőség feladná ezt az európai hadszintert. Hasonlóképpen jelentős csapatokat vonnak el Palesztinából is, hogy azokat Egyiptomba szállitsák.

A tengely hadserege tehát már át is lépett Egyiptom küszöbén, közben az egyiptomi politikai helyzet sem alakul örvendetesen az angolok számára. Jelentések vannak arról, hogy London és Kairó között sulyos viszály tört ki, a kairói egyiptomi lakosság tüntetett az angol katonai parancsnokság ellen, az összetüzések során több tüntető meghalt és megsebesült. Az angolellenes propaganda egyre nagyobb méreteket dolgozik az arab lakosság körében. *Wavell* tábornok azt követelte az egyiptomi kormánytól, hogy engedjék át a végrehajtó hatalmat a katonai parancsnokságnak. Az egyiptomi miniszterelnök elutasitotta ezt a követelést, mert nem akarja ennek teljesitésével Egyiptom felségjogait csorbitani.

A keleti hadszintér mellett azonban nem lehet megfeledkeznünk a nyugati háboruról sem, bár azt egyelőre még mindig csak a levegőben és a vizen vivják meg. A csütörtökre virradó éjszaka

London ellen intézett légi támadás

volt a háboru kitörése óta a legnehezebb a brit főváros számára. Az angol légügyi minisztérium is „igen heves támadásról" számol be, nem titkolja, hogy „az áldozatok száma nagy és hatalmas károk történtek". A német jelentés szerint ez volt eddig a legsulyosabb légitámadás London ellen, amelyet többszáz német harcigép hajtott végre csütörtök este tiz órától reggel négy óráig, ezalatt többszáz robbanóbombát és százezernél több gyujtóbombát dobtak Londonra.

A német sajtó vezető helyen foglalkozik ezzel a jelentéssel, azt irja, hogy a német támadás százszoros megtorlása lett annak a bombázásnak, amellyel az angol repülőgépek német kulturvárosokat és békés lakónegyedeket rombolták le. A jelek szerint a nyugati légihadjárat most fokozottabb erővel folytatódik és hatásaiban felülmul majd minden eddigi elképzelést. Ez is háboru, akárcsak keleten, még ha nem is harckocsik, ágyuk és gyalogság vivják, hanem bombázók és vadászrepülők mérik össze erejüket.

Az egész szerb haderő feltétel nélkül letette a fegyvert

Berlin, ápr. 17. (Német TI.) Április 17-én 21 órakor az egész szerb haderő — amennyiben még nem fegyverezték le — feltétel nélkül letette a fegyvert.

A kapituláció április 18-án 12 órakor lép életbe.

Olasz kézen az Adriai-tenger mindkét partja

Róma, ápr. 17. (MTI) Az olasz hadsereg gyors ütemben folytatja előrenyomulását a dalmát partvidéken és a pénteki olasz hadijelentés előreláthatóan már bejelenti Cattaro (5) és Raguza (3) elfoglalását is. Tekintettel arra, hogy a szerb ellenállás itt is teljesen megtört, immár napok vagy csak órák kérdése, hogy az Adriai-tenger mindkét partvidéke teljes egészében olasz katonai ellenőrzés alá kerüljön. A dalmát területek polgári biztosává Bartolucci zárai fasiszta párttitkárt nevezték ki. Bár Rómában nem vágnak elébe a bonyolult balkáni területi kérdések végleges rendezésének, a dalmát és montenegrói kérdés megoldása egyre határozottabb alakban bontakozik ki.

A „Giornale d'Italia" csütörtöki száma dalmát risorgimentóról ir és megállapitja, hogy a történelem hamarosan elégtételt szolgáltatott az olaszoknak azért a sulyos sérelemért, amely 1919-ben érte őket. Ugyanaz a nemzedék, amely megérte az 1919. évi megalázást, most megéri az olasz törekvések teljesülését is. A dalmát tengerpart, amely Arbeval kezdődik és egészen a montenegrói határig tart, 12.830 négyzetkilométer. Ennek a területnek, amely hosszu ideig Velencéhez tartozott, igen nagy a katonai jelentősége.

Hadműveletek

Német hadijelentés

Berlin, ápr. 17. (Német TI) A véderő főparancsnoksága közli:

A német légi haderő a birodalmi főváros lakónegyedei és kulturközpontja ellen április 10-ére virradó éjjel végrehajtott brit légi támadás megtorlásául a csütörtökre virradó éjjel nagyszabásu támadást intézett a brit főváros ellen. A támadásban sok német repülőraj vett részt és egész éjszaka szakadatlanul rengeteg mindenféle nagyságu romboló- és gyujtóbombát dobott le. Jó látási viszonyok mellett meg lehetett figyelni a bombarobbanásokat és a bombázás hatását. A kikötőnegyedekben, valamint a többi városrészekben már az első kötelékek támadása után nagy tüzek keletkeztek. Ezek a tüzek részben egyesültek és nagykiterjedésü területeket boritottak lángba. Ezeket a nagy tüzeket már a Csatornától, sőt részben a belga partoktól észre lehetett venni.

A jövőben fokozott mértékben megtorolunk minden brit légi támadást Németország lakónegyedei ellen.

Mint különjelentésben már közöltük, Szarajevo (1) környékén megadta magát a felbomlófélben levő szerb második hadsereg. Tervszerüen folyik az ország megtisztitása a szétugrasztott erőktől. A helyenként még tapasztalható ellenállást hamar megtörtük.

Dalmáciában az olasz kötelékek, áthaladva Spalatón (2), délkeleti irányban nyomulnak előre.

Dél-Albániában, a görög határtól nem messze fekvő Erseke (9) elesett. Más csapatok Észak-Albánia irányából támadnak és átlépték a Szkutari-tó (6) mindkét partja felől több helyen a szerb határt.

Görögországban a német hadsereg csapatai tovább támadnak déli irányban és elfoglalták az Aliakmontól (Visztrica) (11) délre fekvő Szerviát (12). Itt igen sok foglyot ejtettünk. A görög keleti partok mentén a német légi haderő részegységei megtámadtak hajóösszevonásokat és elsülylyesztettek összesen 19.000 tonna kereskedelmi hajóteret és több hajót megrongáltak.

Fegyveres felderitő repülőgépeink a Szent György-csatornában megrongáltak négy hajót, összesen 28.000 tonna tartalommal. Ugyanezek a repülőgépek Irországtól 400 kilométerre nyugatra alacsonytámadással eltalálták egy 5000 tonnás teherhajót. Ennek a hajónak az elpusztulását biztosra lehet venni.

Az ellenség a csütörtökre virradó éjjel Északnyugat-Németország több helységére romboló- és gyujtóbombákat dobott. A bombák nem okoztak emlitésreméltó károkat. Az áldozatok száma a polgári lakosság körében csekély. Éjjeli vadászaink és légelhárító tüzérségünk lelőtt négy brit repülőgépet.

Bazing ezredes parancsnokságával utászokból, a légi haderő alakulataiból és különalakulatokból összeállitott harci csapat április 6-án hajnalban Orsova mellett, a Vaskapunál, a folyam sodrának legnagyobb akadályozása mellett átkelt a Dunán. Bátor rajtaütéssel elfoglalta a jugoszláv partot, megtörte a makacs ellenállást és meghiusitotta az ellenségnek a viziut felrobbantására irányuló valamenynyi kisérletét. Igy néhány német katona bátor közbelépésével sikerült biztositani egy életfontosságu hajóutat és sikerült a tervbevett ellenséges lépést meghiusitani.

Olasz hadijelentés

Valahol Olaszországban, ápr. 17. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 314. közleménye:

Dalmáciában a második hadtest gépesitett oszlopai Spalatóból (2) Raguza (3) felé nyomulnak előre.

A tengerészeti osztagok befejezték a dalmát szigetek elfoglalását.

Albánia felől más gépesitett hadoszlopok Antivari (5) és Cetinje (4) elfoglalása és az ellenség végső ellenállásának megtörése után Cattaro (5) és Raguza (3) felé haladnak előre, hogy összetalálkozzanak az észak felől érkező második hadtesttel.

A görög harctéren erős ellenséges ellenállással és különféle terep- és utvonalnehézséggel szemben csapataink előrenyomulása tovább folyik a Preszpa-tótól (8) az Adriai-tengerig. A tizenegyedik hadsereg csapatai elkeseredett harc után elfoglalták Kliszurát (10) és tovább haladnak előre. Az ellenség jelentékeny veszteségeket szenvedett és sok foglyot, valamint nagymennyiségü hadianyagot hagyott hátra.

Az április 16-ára virradó éjjel repülőink heves támadást hajtottak végre Pireusz (13) kikötőberendezései és az ott horgonyzó hajók ellen.

Cirenaikában tovább folyik az olasz és német csapatok nyomása Tobruk, valamint Sollum környéke ellen. A Dzsebelnél folytatjuk a diadalmas előrenyomulásunk következtében elvágott ellenséges osztagok összefogdosását.

Német kézen a jugoszláv külügyminisztérium irattára

Berlin, ápr. 17. Mint csütörtökön a Wilhelmstrassen hire járt, a német csapatoknak Belgrádban az egykori jugoszláv külügyminisztérium irattára is a kezébe került.

Az olaszok áttörték a görög ellenállás első vonalait

Valahol Olaszországban, ápr. 17. (Stefani.) **A nagy olasz főhadiszállás a következő — 315. számu — rendkivüli jelentést adta ki:**

Ma reggel óta a 11. hadsereg hadosztályai véres harcok után ujra megkezdték törhetetlen lendületü előrenyomulásukat, miután április 14-én, 15-én és 16-án áttörték a görög ellenállás első vonalait. Az egész ellenséges arcvonal válságba jutott.

Angol jelentés: az ellenség nyomása a görög arcvonal teljes hosszában növekedett

Kairó, ápr. 17. (Reuter.) **A középkeleti angol haderők főhadiszállása jelenti csütörtökön:**

Az ellenség nyomása a görögországi arcvonal teljes hosszában növekedett.

Kréta szigetére menekül a görög kormány

Zürich, ápr. 17. (KH) Csütörtökön késő délután érkezett jelentések arról számolnak be, hogy Kréta szigetén minden intézkedés megtörtént arra vonatkozóan, ha a görög kormánynak menekülnie kellene. Erre az esetre lefoglaltak minden olyan helyiséget, amely a kormányhatóságok és hivatalaik elhelyezésére alkalmas. A helyi hatóságok erre vonatkozó intézkedései azonban azzal a feltétellel történtek, hogy végrehajtásukra csak abban az esetben kerül sorra, ha a görög kormány Athén elhagyására kényszerülne.

London légi bombázása

Százezer gyujtóbombát dobtak a németek Londonra

Berlin, ápr. 17. (Német TI) Az elmult éjjel London ellen intézett légi támadást többszáz német harci repülőgép hajtotta végre. A szerda este 22 órától csütörtök reggel 4 óra 30 percig tartó idő alatt száz meg száz robbanóbombát és több mint százezer gyujtóbombát dobtak le az angol főváros hadicéljaira. Ez volt a legsulyosabb légi támadás, amelyet a német harci repülőkötelékek idáig London ellen intéztek. A támadás jó látási viszonyok között folyt le és elsősorban a kikötőberendezések ellen irányult. A támadásban utoljára résztvett harci repülőgépek mintegy 80 nagy tüzet és sok óriási tüztengert figyeltek meg, amelyek nagy, összefüggő területeket boritottak lángba. A támadást több robbanás követte; ezek oly hatalmasak voltak, hogy még a csatornamenti német tüzállásokból is megfigyelhették. A Tilbury-dokkok és a Temze torkolatánál fekvő Chatham szintén sulyos károkat szenvedtek a támadás során.

Londonban este 9 órakor már megszólaltak a légi riadók és csak csütörtökön reggel fél 8-kor jelezték a légi veszély elmulását.

A londoni kikötő egész területét háborus fontosságu berendezéseivel együtt még csütörtökön délelőtt is sürü fekete füstfellegek boritották. A füstfellegek közül az eddig még el nem oltott tüzek lángjai csaptak fel.

London még sohasem élt át ilyen borzalmas légi támadást

New York, ápr. 17. (Német TI) A „New York Times" londoni levelezője szerint London még sohasem élt át olyan borzalmas bombatámadást, mint most a támadás első négy órájában. A lap szerint egészen bizonyosan feltehető, hogy jelentős anyagi károk keletkeztek és sok emberéletben is kár esett, bár erről a kérdésről még nem közöltek egyetlen részletet sem.

Az „Associated Press" szerint meg lehetett figyelni, hogy épületsorok roskadtak össze a sorozatos bombatalálatok következtében.

Angol támadások német terület ellen

Berlin, ápr. 17. Az angol légi haderő — mint a Német TI-val közlik — az elmult éjszaka többször nyomult be Észak-Németország fölé és támadást kisérelt meg a partmenti kikötővárosok ellen. Csak néhány gép tudta elérni célját és dobott le néhány bombát. A többi gép találomra és tervszerütlenül dobta le bombáit. Az eddig beérkezett jelentések szerint a német éjszakai vadászok lelőttek egy támadó gépet. A kár, az eddigi megállapitások szerint, csekély.

A déli hadszintér térképe. A pontozással jelzett területet foglalta vissza a magyar honvédség. A ferdén vonalkázott területet szállták meg eddig a német és olasz csapatok.

„Rapid térképrendszer", Copyright by Pesti Hirlap. Magyarországon kizárólagos joggal.

Április 16-án négy Bristol-Blenheim mintáju angol gép támadást intézett a északitengeri német partvidékek ellen. A támadás alatt ledobott bombák sulyosan megrongáltak egy szanatóriumot, egy lel készlakot és két kórházat. Az angol repü lők tüzeltek magánosan haladó fegyverte len halászcsónakokra is. Messze minden katonai berendezéstől, csupán emberélet ben és anyagiakban esett kár.

Róma: Az aostai herceg csapatai tovább harcolnak

Róma, ápr. 17. (Német TI) **Mértékad olasz helyen határozottan kijelentették hogy tévedésen alapszik a svájci sajtónak hirszolgálati irodák jelentése alapján közölt hire, amely szerint az aostai herceg az angolokkal állitólag fegyverszüneti tárgyalásokat kezdett. Az emlitett helyen kijelentették, hogy az aostai herceg, akárcsak eddig, most is az olasz csapatoknál tartózkodik és ezek a csapatok lankadatlan hevességgel folytatják a küzdelmet a angolok ellen.**

Német gyorshajók sikeres támadása

Berlin, ápr. 17. Mint a Német TI értesül, április 16-án és az április 17-ére virradó éjjelen német gyorshajók a délkeleti angol partok közelében egy brit hajókaravánból *négy felfegyverzett kereskedelmi gőzöst* lőttek ki, összesen 13.000 bruttó regiszter tonnatartalommal.

Elsüllyedt angol torpedóromboló

London, ápr. 17. (Reuter.) Mint a tengernagyi hivatal közli, a Szicilia és Tripolisz között vivott tengeri ütközet során a „Mohawk" hadihajót torpedótalálat érte és elsüllyedt. A hajó legénységének nagy részét a kapitánnyal együtt megmentették.

A „Mohawk" angol torpedóromboló 180 tonna vizkiszoritásu volt és legénysége 8 emberből állott. Fegyverzete nyolc 120 millliméteres ágyuból és nyolc 533 milliméteres torpedóvetőhüvelyből állott. A hajó sebessége 36 csomó volt.

Az angol rádió hamis hire

Róma, ápr. 17. (Stefani.) Az angol rádió azt jelentette, hogy a Sziciliai-csatornában öt olasz gőzöst és három torpedórombolót elsüllyesztettek. Az angol és az északamerikai rádió bemondói azután az angolszász közvélemény bátoritására szolgáló magyarázatot füztek állitásukhoz.

Félhivatalos római körökben kijelentik, hogy az a hir, amely ezekről a megtorpedózásokról szól, hamis.

Megalakult a horvát kormány

Zágráb, ápr. 17. (NST) Megalakult a zágrábi bánsági épületben *az első önálló horvát kormány,* a következő összeállitásban:

Államfő, miniszterelnök és külügyminiszter: dr *Ante Pavelics. Az államfő helyettese, a horvát véderő és hadsereg, tengerészet légierő és csendőrség főparancsnoka: Kvaternik* tábornok. *Helyettes miniszterelnök:* dr. *Oszman Kulenovics. Igazságügyminiszter:* dr. *Mirko Puch. Belügyminiszter:* dr. *Andrija Bardukovics. Közegészségügyi miniszter:* dr. *Petrics. Gazdaságügyi miniszter: Lovro Stupics. Vallás- és közoktatásügyi miniszter:* dr. *Mile Budak. Erdő- és bányaügyi miniszter: Iv Frkovics. Egyesületügyi miniszter:* dr. *Domancsics. Jogügyi kormánybiztos:* dr. *Djanics.*

Területrendezés — a szerbek bevonása nélkül

Berlin, ápr. 17. (TP) Az eddigi jugoszláv területek politikai és területi ujjárendezését illetőleg, a *Wilhelmstrassen* kijelentették: Feltehető, hogy ez ügyben *előzetes megbeszélések* folynak majd le ezután bizottság ül össze a végleges rendezésre. Arra a kérdésre, hogy ez a bizottság a háromhatalmi egyezmény tagállamaiból áll-e majd, kijelentették, valószinütlennek tartják, hogy az *összes* tagállamok képviseltetnék magukat; sokkal inkább feltehető, hogy a kérdéseket *a érdekeltek egymás között* fogják rendezni. Arra a kérdésre, hogy a megbeszélésekben Szerbia képviselőit is bevonják-e kijelentették, hogy a szerbekkel már kisérleteztek, a kisérlet azonban kedvezőtlen tapasztalatokat eredményezett. Még egyszer nem engedhetik meg azt, hogy *kakuktojás kerüljön a fészekbe.* A szóban forgó terület politikai revizióját tehát *a szerbek nélkül hajtják majd végre.*

Egy angol tengeri hadosztály érkezett Gibraltárba

Lalinea, ápr. 17. (Stefani.) A tengerszoroson át egy angol tengeri hadosztály érkezett Gibraltárba és horgonyt vetett a katonai kikötőben. A hadosztály az Ark Royal repülőgépanyahajóból, a Renown páncéloshajóból öt torpedórombolóból és egy tengeralattjáróból áll.

Észak-Afrika

Egyiptom végrehajtó hatalmát kéri Wavell tábornok

Róma, ápr. 17. (MTI) Mint a „Popolo di
Roma“ Lisszabonon át jelenti, *Wavell* tá-
ornok — hir szerint — felszólitotta az
gyiptomi miniszterelnököt, hogy adja át
z angol katonai hatóságoknak Egyiptom
égrehajtó hatalmát. Wavell tábornok
rra hivatkozott, hogy tekintettel az olasz-
émet támadásra, csak a végrehajtó hata-
om teljes birtokában tudja megtenni a
zükséges intézkedéseket.

Az egyiptomi miniszterelnök — hir sze-
int — felháborodottan utasitotta vissza
z angol főparancsnok kivánságát.

A Wilhelmstrasse Egyiptom helyzetéről

Berlin, ápr. 17. Németország nagy ér-
eklődéssel figyeli az egyiptomi kormány-
ak azt a törekvését, hogy olyan politikát
olytasson, amely az országot mint álla-
not és nemzetet távol tartja a háborutól,
llapitották meg csütörtökön a Wilhelm-
trassen.

Ezt a megállapitást a birodalmi főváros
olitikai köreiben azzal egészitették ki,
ogy Németországnak kétséget kizáróan
incs szándékában az egyiptomi kormányt
egakadályozni abban a fáradozásában,
ogy távol maradjon a háborutól. Politikai
örökben ezzel kapcsolatban utalnak
zonban arra az ismert tényre, hogy Né-
etország *mindenütt megveri az angolo-
at,* ahol találkozik velük.

ngliá „világbirodalmi értekezlet“ összehivását tervezi

Washington, ápr. 17. (Német TI) Az
ssociated Press megbizható forrásból
yert értesülése szerint a brit kormány
Világbirodalmi értekezlet“ összehivását
ervezi. Az értekezleten a háboru folyta-
ásáról tárgyalnak majd és azon, hir sze-
int, *Kanada, Ausztrália, Ujzéland* és *Dél-
frika* miniszterelnöke vesz részt.

Az *Associated Press* szerint sok jel arra
utat, hogy az értekezletnek az a célja,
ogy a dominiumokból való *csapatszálli-
ások fokozásának a kérdését* vitassák
eg. A fokozott csapatszállitásokra azért
an szükség, hogy megerősitsék Közép-
eleten a gyenge brit haderőket.

irek német-török barátsági szerződésről

Berlin, ápr. 17. (MTI) Berlinben külföldi
rrásból hirek terjedtek el *német-török
arátsági szerződés megkötéséről.* A Wil-
elmstrassen ezeket a hireket *nem erősi-
tték meg.*

A Vasgárda ujabb összeesküvése

Bukarest, ápr. 17. (KH) Antonescu tá-
ornok államvezető bejelentette, hogy a
gutóbbi napok során lefolytatott nyomo-
ás eredményeként *a Vasgárda ujabb ösz-
eesküvését* fedezték fel a hatóságok. A
gujabb szervezkedés részleteiről Anto-
escu tábornok nem nyilatkozott, csak
nnyit közölt, hogy az összeesküvők min-
enekelőtt *őt magát, valamint a kormány
gjait* akarták meggyilkolni.

Torpedótalálat ért egy amerikai hajót

New York, ápr. 17. (Német TI) A „New
ork Herald Tribune“ szerint amerikai
ajózási körökben nagy az aggodalom az
merican Farmer amerikai hajó sorsa
iatt. A hajó ugyanis hétfőn segély-jele-
et adott le. A szikratávirón leadott köz-
s szerint a hajót torpedótalálat érte,
mely heves robbanást okozott. Hétfő óta
hajó nem adott életjelt magáról.

z amerikai hadianyag utja

Tokió, ápr. 17. (Német TI) A „Tokio
sahi Simbun“ jelentései szerint *Manila*
Fülöpszigetek) ujabban gyüjtőhelye lett
*Angliába irányuló hadianyagszállitmá-
yoknak.* A lap szerint amerikai szállitó-
epülőgépek már fel is vették a közleke-
ést Singapurral. Arra az esetre, ha az
tlanti óceánon egyre nagyobb nehézsé-
ekbe ütköznének a szállitmányok, a jövő-
en a *Csendes és az Indiai óceánon át a
zuez-csatorna felé* szállitják az amerikai
adianyagot.

Továbbra is szállit hadianyagot Csungkingnak a Szovjet

Csungking, ápr. 17. (KH) A szovjet kor-
ány *hivatalosan értesitette* a csungkingi
ormányt, hogy *nincs szándékában be-
üntetni* a nyersanyagok, hadianyagok és
gyverszállitmányok alakjában eddig adott
mogatását. A szovjet-jegyzék határozott
éretet tett a szállitmányok *folyamatos
nntartására* vonatkozólag.

A honvédek harca Ujvidék előtt a szerb reguláris csapatokkal

Rohammal szinte percek alatt megtörték az ellenállást
A szerbek nagy része sok tiszttel együtt fogságba került

Valahol Dél-Magyarországon, ápr. 17. (A honvéd propagandaszázad tudósitójától.) Valóban a csodák közé sorozható, hogy honvédeink kitünő fölszerelése és nagyszerü kitartása megbirkózott *a sártengerrel, a kátyukkal, gidres-gödrös utakkal.* De természetesen nemcsak a terepnehézségekkel kellett megküzdeniök. A néhol szivós ellenállást tanusitó ellenség erejét *frontáttörésekkel kellett összemorzsolni.* A honvédlendület ezzel igen könnyen végzett. A reguláris hadsereg az áttörés után rendetlenül menekült, elhagyta fegyverét és lőszerét, odaadta a csetnikeknek és dobrovoljácoknak, hogy harcoljanak helyettük. *Igy alakultak ki a lépten-nyomon jelentkező guerilla harcok, orvtámadások, sokszor órákhosszat tartó lövöldözéssel.*

Igy volt Szabadkán, Zomborban és Ujvidéken is. *Az ujvidéki bevonulás villámteljesitmény volt.* Az előrejutást felrobbantott hidak és aláaknázások is nehezitették. Az utászok néhány óra alatt elkészültek a szükséghiddal, amelyen már nehéz járművek közlekedhettek.

Ujvidékhez közeledve, *Petrőcfalva határában utolsó erőfeszitésként lövészárkokra és drótakadályokra támaszkodva felvették a harcot a szerb reguláris csapatok.* Honvédeink azonban, a könnyü tüzérség fedezete mellett, *fergeteges rohammal szinte percek alatt megtörték az ellenállást.* Mint valami pusztitó erejü, ellenállhatatlan orkán, rohant a magyar honvédcsapat előre. A szerbek riadtan menekültek, de *jó részük, 38 tiszttel, igy is fogságba került.* A csatatér helyét elhagyott tankok, ágyuk, golyószórók, kilőtt töltényhüvelyek tizezrei jelzik. *A többszáz sebesültet és halottat a magyar egészségügyi csapatok szedték össze.*

Ujvidék magyar lakossága leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a honvédeket. Meleg rokonszenvvel osztozik az örömben a német lakosság. A szerb lakosság is nyugodt.

A csetnikek azonban itt is megismétlik orvtámadásaikat s akadályozzák a város nyugalmának és békéjének kialakitását. Főleg a külső városrészek házainak padlásáról röppen ki itt-ott egy golyó. Egyik háztetőn géppisztolyt találtak, másik ház kamrájának utca felé néző ablakában kis gyalogsági ágyu csöve volt beállitva. Két honvédre egy szerb vasutas feleségestől együtt tüzelt. *Kézigránátokkal kellett őket kifüstölni a házból.*

A lakosság csak akkor nyugszik meg, ha a magyar honvéd biztos fölényét, rendithetetlen nyugalmát látja. *A város központi részén lassan visszatér a normális élet.*

A szerbek kegyetlenkedése a horvát és vend katonákkal

Nagykanizsa, ápr. 17 Gyékényesnél horvát és vend sebesültek jöttek át a határon. Elmondották, hogy amikor szerb altisztjeiknek a német előretörés napjaiban megtagadták az engedelmességet, azok kegyetlenül bántak velük. *Az altisztek rájuk lövöldöztek és összeszurkálták őket.* Az egyik menekült katonának a térdét lőtték át, a másiknak átszurták az arcát, a harmadiknak kezét roncsolták össze. Sulyos sebesülten vánszorogtak át a határon, ahonnan a nagykanizsai mentők szállitották őket kórházba.

Igy védik a vadászrepülők Budapestet!

(A légierők propagandakülönitményének tudósitójától.) Budapest légterében sürün megjelennek a magyar vadászrepülőgépek. A földi légvédelmet kiegészitve, *nekik kell elűzniök vagy megsemmisiteniök az idáig esetleg behatoló ellenséges bombázógépeket.* A magyar légvédelem, a figyelő- és jelentőszolgálata, a teljes légelhárités mintaszerüen van kiépitve. Fél másodperc alatt riasztják a pontosan működő rendszer segitségével országrészek népét.

„Valahol Budapest határában“ vagyunk most egy katonai repülőtéren, ahol a légvédelmi vadászok állanak készenlétben. Egy vadászosztály van itt, pontosan együttműködő repülőszervezetével. A repülőtér a lehető legügyesebben van álcázva az ellenséges repülők szeme elől. Az épületeket, a gépeket, a környezettel egybeolvadó terepszinük teszi csaknem felismerhetetlenné. Minden gép indulásra kész. A pilóták türelmetlenül várják, hogy felszállhassanak és ujabb és ujabb izelitőt adjanak a magyar légierők harcrakészségéből a betolakodottnak. A repülőtér személyzete egy elhatározástól fütött:

— *Budapest nem kerülhet a megtámadott fővárosok sorsára!*

A telefonügyeletes egyszerre harsányan felkiált:

— Riadó!

Másodpercek után a raj három gépe egyszerre indul, majd emelkedik a megadott irányban, hogy *felvegye a harcot még Budapest légtere előtt a támadóval s megsemmisitse vagy elűzze.* A vadászraj már a levegőbe emelkedett, amikor kihallatszik a repülőtérre a városi riasztás.

Mindenki távcsövekkel követi a távolodó vadászrajt utján. A többiek várják a parancsot, hogy ha kell, utra indulhassanak. A három vadászgép egyszerre száll le a repülőtérre. A hivatalos közlemény a lezajlott légiriadóról ujból ezzel a mondattal számol be:

„Az ellenséges repülőgépek ez alkalommal sem érték el a főváros légterét . . .“

Bárdossy miniszterelnök: „Folytassuk a nagy elődöm által ránk hagyott munkát“

A miniszterelnökség tisztviselői karának tisztelgése

A miniszterelnökség tisztviselői kara csütörtökön köszöntötte *Bárdossy László* miniszterelnököt hivatala átvétele alkalmából. A tisztviselők élén bárcziházi *Bárczy István* államtitkár beszédében fájdalommal emlékezett meg arról, hogy gróf Teleki Páltól, a haza nagy fiától, aki önként távozott az életből, nem vehettek búcsut. Siratják benne nemcsak a kiváló államférfit, szive minden dobbanásával hazáját szolgáló nagy magyart, a világhirü tudóst, de a jóságos főnököt is. A továbbiakban hangsulyozta az államtitkár, hogy a miniszterelnökség tisztviselői kara az 1914—1918. évi világháboru vérzivatarai, forradalmak és igazságtalanul reánk zudult nemzeti csapások után kétszeresen átérezte, hogy a forró hazaszeretet, nemzeti egységben való összetartás, az önfeláldozó munka és a kötelességteljesités azok az erények, amelyek az ország feltámadásához vezetnek. Ezeknek az erényeknek művelőjét, munkását és kiváló képviselőjét látja az egész nemzet a mai történelmi időkben az uj miniszterelnök személyében. A magyar nemzet, az ország közvéleménye igaz megnyugvással fogadta a kormányzói döntést.

Bárdossy László miniszterelnök válaszában a következőket mondta:

— Mindnyájan, akik itt vagyunk, változatlanul annak a tragédiának döbbenetes hatása alatt élünk és fogunk élni még sokáig, amely a leghűbb, legigazabb, legönzetlenebb és legbölcsebb magyartól fosztotta meg az országot. Nektek részetek volt abban a kivételes szerencsében, hogy vezetése alatt dolgozhattatok, belenézhettetek hűséges pillantásu szemébe s hallhattátok enyhén fátyolozott kedves hangját, amely ha beszélt, a szivhez szólt és az értelmet mozgatta meg. Nem csoda, ha ennek a tragédiának a hatása oly kitörölhetetlenül él bennünk s mindvégig hordozni fogjuk azt a sebet, amelyet távozása szivünkön ejtett.

— De a gyásszal, a panasszal nem az ő szándékait, nem az ő tanitását szolgáljuk. A gyász immobilizál. A mi feladatunk az, hogy *tovább haladjunk azon az uton, amelyet ő jelölt ki* hiven azokhoz a hagyományokhoz, amelyek szelleme itt él ebben az épületben s amelyek *a nemzetnek, a nemzet minden rétegének nemesen átérzett, a gyakorlatban keresztülvitt hagyományai.* Szónokotok beszélt feladataink teljesitéséről, a szociális szellemről, a szeretetről, a megértésről, amelyek számunkra mind kötelességek. Kötelességek azok iránt, akik eljönnek hozzánk és hozzák ügyes-bajos dolgaikat bizalommal s ugyanolyan bizalmat várnak tőlünk. Hűségért hűséget, bizalomért bizalmat kinálok. Fogjuk meg egymás kezét és folytassuk azt a munkát, amelyet nagy elődöm hagyott ránk örökségül.

Rövid hirek

Vichyben a francia hivatalos lapban törvényrendelet jelent meg, amely a karthausi szerzetesek rendjét visszahelyezi teljes jogaiba. A rend vagyonát 1791 szeptember 12-én elsajátitották és állami tulajdonná nyilvánitották. A karthausi szerzeteseket 1816-ban királyi rendelettel ismét visszahelyezték birtokaikba. Ezt a rendeletet azonban 1903-ban érvénytelenite 'ék.

Vichyben szerdán este 11 órakor légi riadó volt. A légi veszély elmultát jelző sziréna éjfélután 10 perccel szólalt meg. Az 1 óra 10 percig tartó riadó alatt nem dobtak le bombákat. Első izben történt, hogy légi riadó volt a francia székvárosban. Arról nem adtak ki közlést, milyen gépek repültek el Vichy fölött.

A londoni Crystall Palace északi tornyát, amelynek lerombolását már régebben elhatározták a hatóságok, felrobbantották. A palotát elpusztitó tűzvész, tehát 1936 óta ez a torony magányosan meredt az ég felé és a hatóságok a háboru kitörése óta attól tartottak, hogy a mintegy kilencven méter magas épitmény irányjelzőül szolgálhat. A romokból mintegy 800 tonna ócskavas kiolvasztásával számolnak.

Egy német hadihajó az Indiai-óceánon elsüllyesztette a 10.061 tonnás *„Commissaire Ramel“* volt személyszállitó gőzöst, amelyet az angolok csapatszállitónak használtak.

Knox amerikai tengerészetügyi miniszter a sajtóértekezleten célzást tett arra, hogy a flottavezetőség részéről terveket készitettek el, amelyek alapján lehetséges lesz amerikai csapatokat hajókaravánokban Grönlandba szállitani. Pillanatnyilag azonban nem helyénvaló, — mondotta a miniszter — felvilágositást adni arról, hogy ilyen hajókaravánokat most valóban szolgálatba fognak állitani. A hajózási körök minden esetre számitásba vették ezt a lehetőséget és arra előkészültek.

Az egyiptomi kormány elhatározta, hogy az összes városokból eltávolittatja a nőket és gyermekeket. Ezt az intézkedést azzal indokolják, hogy Egyiptom rövidesen légitámadások célpontjává válhatik.

Milanovics volt szófiai jugoszláv követ Istanbulból Odesszába érkezett. A követ a bolgár-jugoszláv diplomáciai kapcsolatok megszakitása miatt hagyta el Bulgáriát.

Roosevelt elnök fogadta az Egyesült Államokban tárgyaló kinai pénzügyi delegáció fejét, *Song* kormánykiküldöttet. Roosevelt megnyugtatta Songot, hogy az Egyesült Államok fegyver- és hadianyagszállitásokkal továbbra is támogatják a csungkingi kormányt. Megigérte az elnök azt is, hogy az Angliának nyujtott segitség nem fogja kevesbiteni a Csungkingba irányuló fegyver- és hadianyagszállitásokat.

Mannerheim finn tábornagy Stockholmba érkezett és néhány napig üdül majd Svédországban.

Az amerikai Vöröskereszt által Európának nyujtott segitség a háboru kitörése óta elérte a 23 millió dollárt.

Mint Mexiko-Cityből jelentik, a bevándorló-hivatal megadta a beutazási és letelepedési engedélyt Károly volt román királynak és Lupescunénak, akik az Egyesült Államokból rövidesen Mexikóba érkeznek.

A román nemzetgazdasági miniszter elrendelte a gumikészletek kötelező bejelentését és a bejelentett készleteket zár alá helyezte

Knox amerikai haditengerészeti miniszter közölte, hogy a londoni északamerikai nagykövetségre katonai védőőrséget küldenek ki az Egyesült Államokból. Az őrség egy tisztből és 35 közlegényből áll majd.

Risztics Milán pécsi jugoszláv főkonzul csütörtökön feleségével Pécsről Moszkvába utazott. **Az alkonzul** néhány napig még Pécsett marad s azután szülőföldjére, Horvátországba utazik.

Sötétség

Lejegyzem, mintha majdani dédunokáim számára jegyezném le, ezt a sötétséget.

Nagyapám fiatal férfi korában látta az első vasutat. Aztán öreg korára megérte az első kerékpárt. Utána következett apám élete, aki megszületett, I. Ferenc József volt a király, majd beiratták a Neugebäude katonaiskolába és feleskették a királyra: Ferenc József volt ez a király. És megházasodott apám, megérte öt gyermekét, földi életét elvégezte, s még mindig Ferenc József volt a király. Állócsillaga volt egy emberi életnek Ferenc József, az élet békés nyüzsgéssel fejlődött s mégis mozdulatlan maradt. És most következett az én életem. Tizenkét éves koromban láttam az első mozgóképet. Később eljött a perc, mikor először telefonáltam életemben. Egyetemi hallgató koromban láttam az első repülőgépet, olvastam az atomrobbantást és ültem az első gépkocsiban. Megértem a belső szekréciót, a lélekelemzést, a gázháborut és a rádiót. Ötszáz évet éltem ötven év alatt, olyan korban adatott élnem, amely egyszerre egy fél évezredet ugrott: több dolog hökkentett meg, mint apámat, nagyapámat, dédapámat s előttük még tizenöt nemzedéket összevéve. Most közvetlen tapasztalatból — s egyelőre a legártalmatlanabb módon — megismerkedtem a totális légi háboruval. Esténként sötétségben járok haza a Svábhegyre.

Meg kell mondanom dédunokáimnak: mi budapestiek 1941-ben egyetlen perc alatt léptük át azt a történelmi határt, amely magánéletünkben a világ minden eddigi háboruját az uj hadviselési módtól elválasztotta. Egy vasárnapon éltem meg ezt a percet, alkonyat táján, kora tavaszi időben. Megszólalt az első komoly sziréna életemben. Egy magánlakás erkélyén állottam, lejtős budai utcán. Megrebbent bennem valami, ez tagadhatatlan. Feszülten figyeltem magamat: nem félelem volt ez, mingyárt láttam, hanem izgalom. S csak néhány másodpercig tartott. Pontosan ugy, mint mikor először ültem repülőgépen és figyeltem azt a pillanatot, mikor a gumikerék először válik el az anyaföldtől. Most sem tartott tovább, érlökésem azonnal nyugodttá változott. A hegyek felől repülők berregését hallottam. Lent az utcasarkon rendőr állott, ehhez odalépett kimért léptekkel, vasárnap délutáni lassusággal egy járókelő. Beszédbe elegyedtek. Nem hadonászott egyik sem. Felnéztem az égboltra és ott nem láttam semmit. Aztán eluntam a nézegetést és bementem a szobába. Kártyázni kezdtünk.

Ez volt minden. Száz év mulva ne irja majd a történeti regény irója, hogy sikoltozva, kergén futkostak a pániksujtotta emberek Budapest első légi vészjelére. A spanyol világháboru óta (mert az akkor már világháboru volt ott Spanyolországban) rengeteg leirást olvastunk városok bombázásáról, a hatóságok nagyszabásu szervezkedésekkel, tanfolyamokkal szoktattak a dologhoz: az izgalmat már kiéltük ezekben a kiszedett előlegekben. Budapest ugy élte át az első szirénát, mintha a huszadikkal lett volna dolga.

Ugyanaznap éjjel egy gellérthegyi villában, vacsora után, szintén kimentünk az erkélyre, ahonnan máskor a város tündéri fénytengerét szoktuk bámulni. Senkisem sápitozott, senkisem vitatkozott a hatóságokkal, mindenki rendjén talált mindent. Uj Budapestet láttunk magunk alatt: mesebelit, sejtelmesen derengőt. Az opálködbe vesző tekintet inkább tudta, semmint látta a Várhegy rajzolatlanul elmosódó tömegét, alatta lehellet-erejü sávban hunyorgott a Tabán utcavonala. Itt-ott világosságot mutatott egy-egy könnyelmüen fedetlen ablak, s ez is csak arra oktatott, hogy az ilyen ablak ijesztően feltünő célpont kilométerekre is: mégis csak helyes szótfogadni a hatóságoknak. S az első nap óta a legtermészetesebb megnyugvással megy minden. Ebben az országban most kell először sötétséggel védeni az emberi életet, mióta a világ áll. A természetes meggondolás diktálná, hogy az ilyen átformálódáshoz, uj beidegzéshez évtizedek kellenek. S ime milyen bámulatos: csak percek kellettek.

Már beletanultam, hogy este ne rettenjek vissza a vendéglő vaksötét bejáratától. Ha kijövök, már önként oldalt állok, hogy más utját ne akadályozzam, de szemem néhány pillanatig a sötéthez szokjék. Megtanultam lassabban haladni és jobban figyelni, hogy senkibe ne ütközzem, a keresztutcák sarkán külön gondossággal körülnézni. Ha éjszaka taxiba ülök, a közös gond bajtársias melegségét érzem magamban is, a vezetőben is. A sötétségnek pedig van valami varázsa. Az utcai lámpák alig látható vörös pislogása, az uttesten lassan szemközt jövő és tovausző kocsi-szempárjai ugy pontozzák ki mozdulatlanságukkal vagy akváriumszerü gomolygásukkal a vak alapot, mint ahogy a legmélyebb tengerfenék életét képzeljük alig világitó halaival.

A kocsi mélyén ülő utas, mialatt a látvány alvilági titokzata megragadja, egyszerre nagyot sóhajt és békére vágyik. És tovább tünődik félfigyelmével, mialatt figyelme másik felét a sötétbe kilesve, állandó tájékozódásra forditja. A tünődés ez: megszoktuk máris az egészet s ebben a megszokásban van valami felemelő is, valami irtóztató is. A felemelő az, hogy a béke és szeretet vágya kiolthatatlan bennünk. Az irtóztató az, hogy a világon uralkodó tömeghalál tudatától nem őrülünk meg minden pillanatban százezerszámra: meg lehet szokni.

Az emberiség még nem méltó a világ békéjére. Ezt jegyzem fel 1941-ben időszaki jelentésként dédunokáimnak.

Harsányi Zsolt

Halálra itélt a Kuria egy rablógyilkost

Buranyics László napszámos és *Kucsera József* szürnyegi lakosok, hogy nagyobb pénzösszeghez jussanak, 1938-ban egy novemberi éjszakán, behatoltak *Turai Mihály* vagyonos gazdaember lakásába. Amikor az ingóságokat kezdték összeszedni, Turai felriadt és elkiáltotta magát:

— Kik vannak itt?

— Emberek vannak itt! — válaszolta Buranyics és felszólitotta Turait, adja elő pénzét, mert különben megölik. A zajra felébredt Turai felesége is. A két merénylő erre előzetes tervüknek megfelelően *rárontott Turaira és a feleségére és a házaspárt megfojtották.* A holttesteket kötéllel egymáshoz kötözték és lábuknál fogva kivonszolták a kamrába, ott üres zsákokkal betakarták. A gyilkosok merényletük elkövetése után a lakásban talált pénzt és egyéb ingóságokat összeszedték és megosztozkodtak.

A sátoraljaujhelyi törvényszék a rablógyilkos merénylők közül csak Buranyics Lászlót vonhatta felelősségre, mert Kucsera ismeretlen helyre szökött. A biróság rablással párosult két rendbeli gyilkosság büntettében mondta ki bűnösnek Buranyicsot és ezért kötéláltali halálbüntetésra itélte. Fellebbezés folytán a kassai királyi itélőtábla a halálbüntetés helyett életfogytig tartó fegyházbüntetést szabott Buranyicsra. Az ügy csütörtökön került a királyi Kuria elé, ahol dr. *Gergics Károly* tanácselnök vezetésével és dr. *Németh Péter* kuriai biró előadásában tárgyalták az ügyet. *A Kuria a tábla itéletének megsemmisitésével a törvényszék itéletét helyezte hatályba, vagyis kötéláltali halálra itélte a vádlottat.* Az itélet kihirdetése után a királyi Kuria kegyelmi tanáccsá alakult át.

Tiz éve, hogy az első kis cserkész motornélkül gépével a magasba szökkent . . .

A csendben lezajlott jubileum meglepő adatai — Gyászszalag a „Cserkész" ne[…] gépen — A vitorlázó cserkészek nagyfontosságu munkája a Hármashatárhegy[…]

Pilótatisztjeinknek, ejtőernyőseinknek, általában a magyar légi haderőnek ujabb sikere akaratlanul is vitorlázórepülőinkre tereli a közfigyelmet. A magyar légihaderő kiépités alatt áll. A *Magyar Aero Szövetség* kitünő vezérkarának irányitása mellett nagyszabásu haderőnkivüli repülőkiképzés folyik. A motoros gépekkel történő repülésnek a vitorlázórepülés elmaradhatatlan előiskolája. A Magyar Aero Szövetség rendelkezésére álló oktatók és tanitómesterek legnagyobb része a *Cserkészrepülők Egyesületének* hármashatárhegyi vitorlázó terepén szerezte diplomáját. Általában *a magyar kormány messzemenő figyelemmel kiséri vitorlázórepülésünk fejlődését.* Mint emlékezetes, 1939 márciusában a *Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alapból* félmillió pengőt bocsátottak a magyar vitorlázórepülés fejlesztésének céljára. Ma már Magyarországon is több ezren foglalkoznak rendszeresen a vitorlázórepülés sportjával. Sőt, a vitorlázórepülők száma már egész kis hadsereg. És ennek egyik elit csapatát a — *cserkészek* alkotják.

Mit csinálnak cserkészrepülőink? — vetettük fel a kérdést és felmentünk a Hármashatárhegyre szétnézni köztük.

Harminckétezer felszállás, ezerötszázötvenkét óra a levegőben

Ulbrich Hugó, a Cserkészrepülők Egyesületének közszeretetlen álló elnöke, aki egyben a Cserkészszövetség országos társelnöke is, érdekes felvilágositást adott:

— Ha a mai nehéz és komor idők megengednék, akkor most ünnepet ülnénk a Hármashatárhegyen: *jubilálnánk! Tiz éve, hogy az első kis cserkész motornélküli gépével a magasba röppent . . .*

— Erre a tiz évre természetesen a vitorlázó cserkészek nagyon büszkék. *Tiz év alatt ugyanis 32.000 felszállást bonyolitottunk le. 1552 órát töltöttünk motornélküli repülőgéppel a levegőben.* Ha tizenkétórás repülő-nappalokat veszünk alapul, ugy elmondhatjuk, hogy a cserkész vitorlázórepülő 129 napon át kóválygott gépével a magasban. Ha pedig átlag 55 kilométeres órasebességgel számitjuk át a levegőben eltöltött időt, akkor a 129 nap alatt a cserkészfiuk olyan hosszu utat repülhettek volna be motornélküli gépükkel, hogy *több mint kétszer körülrepülték volna az egyenlitőt.*

— De a tiz év eredményei is érdekesek — folytatta beszélgetésünket *Ulbrich* elnök. — Időtartam vitorlázás terén 24 óra 14 perccel nemzetközi viszonylatban is számottevő eredményt értünk el. *Rotter Lajos* cserkészrepülő-mérnök a maga szerkesztette „Nemere"-gépén légvonalban 326.4 kilométert repült. A vitorlázórepülők *kétezer méternél magasabbra is feltörtek* és célrepülésben, mikor tehát meghatározott célokat kellett elérniök, ugyancsak kitünő teljesitményeket értek el.

Gyászszalag a „Cserkész" kormányrudján

Megnyergelésre és kilövésre készen sorakoznak a cserkészrepülők pompás vitorlázógépei a Hármashatárhegy csucsán. Pusztán a *„Cserkész"* pihen szomoruan a nagy hangárban. A „Cserkész" az egyesület egyik legujabb tipusu vitorlázógépe. Mikor felavatták, jelen volt az ünnepségen néhai gróf *Teleki Pál,* a cserkészek nagy patrónusa. A „Cserkész" nevü vitorlázógép keresztanyai tisztségét a miniszterelnök felesége látta el.

A cserkészek táborában a cserkészfiuk arcáról eltünik a mosoly, ha előttök néhai gróf *Teleki Pál* nevét emlegetik. A kis cserkészek gyászszalagot viselnek karjukon és ha a magyar cserkészet nagy patrónusának váratlan haláláról esik szó, önkéntelenül is leveszik kalapjukat, sapkájukat és megilletődve állnak meg munk[…] jukban.

— *Hogy a cserkészrepülők a hármas[…] tárhegyi táborukat felépithették, ezt […] gróf Teleki Pálnak köszönhettük!* — […] gyezte meg *Ulbrich Hugó*

Budapest határában a világ máso[…] legjobb vitorlázó terepe

Megtudtuk, hogy a *hármashatárhe[…]* vitorlázó terep és az ahhoz immár ho[…] kapcsolt *pesthidegkuti „kezdő"* terep […] *a világ második legjobb vitorlázó tere[…]* Ezt nemcsak a cserkészrepülők állitj[…] hanem a *Motornélküli Repülés Nemzetk[…] Szövetsége* hivatalos határozatban is […] döntött.

A cserkészrepülés 1931 tavaszán bon[…] gatta szárnyait. Akkor még vitéz *Hef[…] Frigyes* vezette a maréknyi repülőgár[…] Budaörs mellett, a Farkashegyen volt […] cserkészrepülők táborhelye. Később Bu[…] örsről Pilisborosjenőre kerültek a cser[…] szek. Pilisborosjenőn *József* királyi h[…] ceg jó tereppel ajándékozta meg a cs[…] készrepülőket. Csakhogy ez a táborh[…] kissé távol esett a fővárostól. A gödö[…] dzsemborin — ahol nagybányai vi[…] *Horthy István* volt a cserkészrepülők […] zetője —, terjedt el a hire annak, hog[…] cserkészrepülők a főváros határába, a H[…] mashatárhegyre kerülnek. A fővá[…] ugyanis — gróf Teleki Pál közbenjárás[…] — felajánlotta a hármashatárhegyi c[…] csot a vitorlázó cserkészeknek. 1933—19[…] telén, fagyban, 16 fokos hidegben ép[…] fel a Hármashatárhegyen az első cserké[…] hangár, amelyet azóta több hangár kö[…] tett. Mert mindig többen és többen áll[…] be „közkatonának" *Ulbrich Hugó* lel[…] gárdájába. Ezekből a „közkatonákból" i[…] vel kitünő pilóták, a vitorlázó és a mo[…] ros repülőgépek mesterei lettek. A cs[…] készek képezték ki a különböző társeg[…] sületek első pilótáit, oktatóit is, ugyho[…] ha *most a haderőnkivüli motornélküli […] pülőkiképzés sikeres működéséről besz[…] hetünk, ezt elsősorban a hármashatár[…] gyi cserkészrepülő-tábor uttörő munká[…] nak köszönhetjük.*

Cserkészfiuk cipelik a csúcsra a pompás gépeket

Mialatt *Ulbrich* elnökkel beszélgettü[…] körülöttünk nagy volt a nyüzsgés mind[…] felé. *Kemény Sándor* főoktató adta ki u[…] sitásait és az elhangzott vezényszav[…] nyomában erről is, arról is cserkészf[…] cipelték fel a csúcsra a pompás vitorlá[…] gépeket. A hosszu rudon ficánkoló sz[…] zsák jelezte, hogy vitorlázásra alkalm[…] az idő. Hamarosan egyik gép a másik u[…] szökkent a levegőbe és a jó északke[…] szél mellett a cserkészfiuk végigvitorl[…] ták a 15 kilométeres lejtőt.

Érdekes, hogy *ezek a vitorlázógé[…] szinte kivétel nélkül a cserkészrepül[…] tehát magyar kezek munkái!* A *„Neme[…]* vagy a *„Karakán"* immár nemzetközi […] szonylatban is hires vitorlázógép-tip[…] Sőt, a magyar vitorlázórepülők több […] met vitorlázó-géptipust (például a „Gru[…] Bäby II."-t, a „Rhönadler"-t stb.) az e[…] detinél tökéletesebb formában és kivit[…] ben épitettek meg.

Általában elmondhatjuk, hogy *a fegy[…] mezett cserkészkeretekben való repülő[…] tatás nemcsak nagyszerüen bevált, de […] legbiztosabb és a leggazdaságosabb ok[…] tási mód.* A cserkészcsapatok révén a […] zépiskolai diákság érdeklődése a repü[…] iránt szinte hónapról-hónapra nagyo[…] lesz. Nyár folyamán a *Cserkészrepü[…] Egyesülete* nagyobb diákkiképző tá[…] helyez üzembe.

— A cserkészek valóban mélyen szá[…] és uttörő munkát végeztek eddig is a m[…] tornélküli repülés terén — jegyeztük m[…] elválásunkkor *Ulbrich Hugó* elnök el[…] Mikor pedig lejöttünk a Hármashat[…] hegyről, utközben felettünk egymásu[…] feltüntek a cserkészrepülők motornélk[…] gépei. Ugy tetszett, mintha sok-sok óri[…] fehérszárnyu légy szálldosna el a pest[…] degkuti erdők felett.

Kelemen Ernő

SZOMBAT, APRILIS 26

BUDAPEST (550.5 m.)

Műsorközlők: 1.20-igi Radó. 7.00-ig: Natter. 12.15-ig: Hevessy

—

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hirek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek: 1. Pongrácz Géza: vitéz Littay András — induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. a szerző). 2. Scaeffer—Paepke: Cigányemlék — keringőegyveleg (Hungarian Rhapsody zenekara). 3. Daloló honvédek: a) Lassan kocsis, b) De szeretnék hajnalcsillag lenni (MÁV Magyarság férfikara, vez. Rajter Lajos). 4. Mannfred: Babadiszmenet (Szalonzenekar énekné-gyessel, vez. Hans Schleger). 5. Sylvar: Német tengerészinduló (Tengerész fuvószenekar, vez. Fritz Hubrig). 6. a) Haragszik a váci kapitány, b) Julcsa, ha kimegyek a piacra (Kalmár Pál). 7. Raimondi—Natili: Jazzdal (Carlo Buti). 8. Kuula: Finn nászinduló (Vonószenekar). 9. Horváth Jenő: Ma este nem gondoltam rád — slowfox (Nagykovácsi Ilona). 10. Yradier—Szécsi: A galamb (Kalmár Pál) 11. Dóczy József: a) Darumadár utnak indul, b) Hull a zápor künn a pusztán (Magyari Imre cigányzenekara). 12. Fráter Lóránd: Ott ahol a Maros vize (Cselényi József). 13. Holy Ignác: Szép a babám fekete szeme (Kalmár Pál). 14. Fricsay Richárd: Alba Regia — induló (Hunyadi János 9. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Fricsay Ferenc).

10.00 Hirek.

10.20 „Hogyan készül a hangosfilm"? Irta dr. Mándi Márta. Felolvasás.

10.45 „Mit nézzünk meg"? Herakles bronzszobrait a Nemzeti Muzeumban. Ismerteti dr. Erdélyi Gizella. Felolvasás.

11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.

12.00 Himnusz.

12.10 Suki Tóni cigányzenekara. Közben

12.40 Hirek.

1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30 Hanglemezek. 1. Mozart: Varázsfuvola — részletek (Peter Anders, Martina Wulf, H. H. Nissen). 2. Scarlatti: D-dur szonáta (zongora: Carlo Zecchi). 3. Schubert: A hársfa (Karl Schmitt—Walter). 4. Sibelius: Nád susogj — dal (Marion Anderson.) 5. Dvorzsák: Scherzo Capriccioso (Szimfónikus zenekar). 6. Wolf: Gyalogosan (Manowarda). 7. Chausson: Két dal (Ninon Vallin). 8. Zsarov: Esti harangok (Doni kozákkórus, vez. a szerző). 9. Rimszkij — Korzakov: Harcosok indulója (Lamoureux Hangverseny Zenekar, vez. Albert Wolff). 10. Granados: Két dal (Cristina Maristany). 11. Vassileva: Bolgár rapszódia (gordonka: Bojanka Vaszileva). 12. Buzzi—Peccia: Dal (Gigli). 13. Strauss János: Gyorsuló dallamok — keringő (Szimfónikus zenekar.)

2.30 Hirek.

2.45 Műsorismertetés.

3.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak.

3.20 Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc. 1. Márkus Alfréd: Háromszéki induló. 2. Urbach: Ábránd Delibes műveiből. 3. Strauss János: Cigánybáró — nyitány. 4. Pongrácz Géza: Kuruc csizmák nyomán — kurucábránd. 5. E. Bach: Zárójelenet az „Ariel a levegő leánya" c. operából.

4.10 Ifjusági rádió. Ellátogatunk a Bácskába. Kilián Zoltán beszélgetése gyermekszereplőkkel. Dalokkal és zenével.

4.45 Időjelzés, hirek.

5.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven.

5.15 „Szerelmesek muzsikája". Canzonék, notturnok, szerenádok kamarazenekarra. Vezényel Nagy Olivér. Az összekötő szöveget irta Toronyai Rigó Csaba. Felolvassa Kovrig Emil. 1. Vivaldi: A tavasz. 2. Stradella: Canzoni amorose. 3. Mozart: Serenata notturna.

6.00 „Rádiós tanácsok a tavaszi költözéshez". Kádár Géza postamérnök műszaki előadása.

6.30 Furka Gizella zongorázik. 1. Schubert: B-dur impromptu. 2. Chopin: g-moll ballada.

7.00 Hirek magyar, német és román nyelven.

7.20 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleményei.

7.30 „Innen-onnan". Hangfelvétel.

8.00 Lóversenyeredmények.

8.10 „Kivánsághangverseny". Közreműködik Gyurkovits Mária, Utry Anna, Angyal Nagy Gyula, Cselényi József, Laskó Emil énekegyüttese a Rádió Szalonzenekara, Nagyar Revü Tánczenekar és Farkas Béla cigányzenekara. Hanglemezek.

9.40 Hirek.

10.10 Tánclemezek.

11.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. Utána kb.

11.25 Közvetités a Hungária-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

12.00 Hirek.

Telefonhirmondó:

11.20—11.50 Hanglemezek.

5.00—5.15 Hanglemezek.

6.00—6.30 Hanglemezek.

KASSA MŰSORA

Vasárnap. 8.00—9.00 Budapest I. **9.00** Egyházi ének és szentbeszéd a kassai görögkatolikus templomból. Énekel a kassai Zrinyi Ilona polgári leányiskola énekkara, vezényel Szekerák Sándor. A szentbeszédet mise közben Stulyákovics Pál gimn. tanár mondja. **10.00—11.00** Budapest I. **11.00** Hanglemezek. **11.15** Hirek, heti beszámoló, műsorismertetés. **11.35—12.20** Hanglemezek. — Közben kb.: **11.50** „Magyar kincsestár". Részletek gróf Széchenyi István „Hitel" c. munkájából. (Felolvasás.) **12.02—6.00** Budapest I. **6.00** „A Magyar Társadalmi Egyesületek munkaközössége kassai székházának felavatása. „Megnyitó beszédet mond báró Schell Péter, Kassa város főispánja. Beszél Kenéz Lilla. **7.00—12.15** Budapest I. — **Hétfő. 6.40—11.00** Budapest I. **11.05** „A sajóvölgyi fejgurázók". Nyiresi-Tichy Kálmán előadása. **11.20** Hanglemezek. **11.40** Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00—3.20** Budapest I. **3.20** „Felvidéki vadásztörténetek: Farkasok és hiuzok". Reminiszky Károly előadása. **3.40** Hanglemezek. „Filmdalok és jazz-számok". **4.15—5.15** Budapest I. **5.15** „Tutajosok a Tiszán". Varró István előadása költeményekkel. **5.45—12.15** Budapest I. — **Kedd. 6.40—11.00** Budapest I. **11.05** „Hogyan éltünk régen?" Telek A. Sándor előadása. **11.20** Hanglem. „Operettrészletek". **11.40** Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00—5.15** Budapest I. **5.15** A 21-ik honvédgyalogezred zenekarának műsora, vezényel Hadányi Antal. Közreműködik dr. Joób Béláné — Gavora Hilda (ének). 1. Farkas Imre: Nótáskapitány — nyitány. 2. Lehár: Aranyezüst keringő. 3. Strauss János: Varázskeringő — Csak párosan szép az élet (ének). 4. Lehár: Vig özvegy — Vilja dal (ének). 5. Jacobi: Szybill — egyveleg. 6. Kőrössy—Ilniczky: Aranykalász — Rózsika dala (ének). 7. Lehár: Éva keringő (ének). 8. Strauss János: Cigánybáró — Zórika dala (ének). 9. Kálmán Imre: Marica grófnő — egyveleg. **6.30** Zádor Dezső zongorázik. 1. Bach—Busoni: Három korál előjáték. 2. Stravinsky: Petruska szvit. 3. Dohnányi: f-moll capriccio. **7.00—12.15** Budapest I. — **Szerda. 6.40—11.00** Budapest I. **11.05** „A női munka egy kiállitás tükrében." Éder Elza előadása. **11.25** Hanglemezek. **11.40** Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00—12.10** Budapest I. **12.10** A Kassai Szalonnyolcas műsora. 1. Micheli: Első kis szvit. 2. Lehár: Luxemburg grófja — keringő. 3. Suppé: Tricoche és Cacolet — nyitány. 4. Kéler Béla műveiből részletek. 5. Kigyósi Árpád: Szentimentális keringő. 6. Hemerka Ulrik: Gyermektánc. — Közben: **12.40** Hirek Budapest I-ről. **1.20—6.00** Budapest I. **6.00** Hanglemezek. „Magyar nóták". **6.20** „A levél." Falusi jelenet egy felvonásban. Irta: Gaál Alajos. Rádióelőadásra átdolgozta és rendezi Darkó István. **7.00—12.15** Budapest I. — **Csütörtök. 6.40—11.00** Budapest I. **11.05** Szlovák hallgatóinknak: „Szlovák kulturélet a mai Magyarországon." Spisiak Béla előadása. **11.25** Hanglemezek. „Szlovák népdalok." **11.40** Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00—3.50** Budapest I. **3.50** „A tatárjárás két krónikása". Major József előadása. **4.15—5.15** Budapest I. **5.15** „Magyar-szlovák irodalmi kapcsolatok. Dr. Borsody István előadása. — — Kb.: **5.35—12.15-ig** Budapest I. — **Péntek. 6.40—11.00** Budapest I. — **Péntek. 6.40—11.00** Budapest I. **11.05** „Erdélyi rapszódia." Vasváry Edith előadása. **11.25** Hanglemezek. **11.40** Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00—5.15** Budapest I. **5.15** „Ady Endre a dalköltészetben." Sándor Anna megzenésitett Ady-verseket énekel, zongorán kiséri Beck Miklós, Hlatky László Ady-költeményeket ad elő. Az összekötő szöveget Csanád Vilma irta. **5.55—6.25** Budapest I. **6.25** „Könyvujdonságok és érdekességek." Látogatás Kassa város könyvtárában. Beszél Schalkház Lipót. **6.50** Részletek Grieg műveiből (Berlini Filharmónikusok zenekara). Hanglemez. **7.00—12.15** Budapest I. — **Szombat. 6.40—11.00** Budapest I. **11.05** „A cukorgyártás érdekességei." Inámi Bolgár Ferenc előadása. **11.25** Hanglemezek. **11.40** Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00—12.15** Budapest I.

PRÁGA

7.30 Fuvós katonazene.
8.30 Brünn.
10.30 Vidám műsor.
11.30 Könnyü zene dalokkal és trombitaszólóval.
12.45 Tánclemezek.

POZSONY

4.20 Tánczene.
5.15 Kamarazene.
5.45 Német műsor.
8.00 Vigjáték.
8.45 Tánczene.

STOCKHOLM

6.10 Lemezek.
7.45 Régi tánczene.
8.15 Kabaré.
9.15 Brahms: Szerelmi dalok, keringő.
10.15 Tánczene.

RÁDIÓ HIREK

Rádiócső és atomkutatás. Az atomkutató legujabb eszköze, az ugynevezett ciklotron. Hatalmas korongalaku készülék ez, mely villamos töltésü gázrészecskéből sugarakat termel és ezekkel bombázza annak az anyagnak atomjait, melyet át akarnak alakitani. A sugarak fejlesztéséhez szapora villamos rezgések szükségesek s ezeket erős rövidhullámu rádió-adóval fejlesztik, mely a készülék belsejébe van épitve. Ilyen eszközzel eddig — egyebek között — a közönséges konyhasót sikerült rádiumszerüen sugárzó anyaggá átalakitani, ami reményt nyujt arra, hogy a rákgyógyitásban oly fontos, de drága rádiumot majd olcsóbb anyaggal pótolhatják. Most a kaliforniai egyetemen uj rádiócsöves ciklotront próbáltak ki. Közel 5000 tonna sulyu és sugarainak hatékonysága villamos feszültség-egységekben fejezve ki: százmillió Volt. Az uj szerkezettől nemcsak az atomkutatás terén várnak nagy eredményeket, hanem abban is biznak, hogy a gyógyitásban is értékes szolgálatokat fog tenni.

Az elektromos „háziszolga". Néhány esztendővel ezelőtt, az akkori budapesti Nemzetközi Vásáron ügyes villamoskészüléket mutattak be. Egy kis fémlapból meg hozzákapcsolt rádió-erősitőcsövekből állt. Ha valaki kezét a lemez felé emelte, az erősitőcsövek hirtelen bekapcsoltak egy lámpát, vagy elinditottak egy motort. A jelenség lényege az ugynevezett „kézkapacitás". Az emberi kéz jó villanyvezető és igy kondenzátorként működik. („Kapacitása" van.) Ez okozta régi rendszerü vevőkészülékek begerjedését, vagyis, hogy a készülék éktelenül sivitani, fütyülni kezdett, ha gazdája hozzányult a tárcsához. A szóbanforgó szerkezet viszont éppen ezt a kézkapacitást értékesiti egy szellemes fogás segitségével. A lemez, a hozzáközelitő kézzel együtt kondenzátort alkot, működésbe hozza az erősitő csöveket, azok pedig relé-kapcsoló utján különféle kapcsolásokat hajtanak végre. Ezt a gondolatot fejlesztették tovább Amerikában és megalkották az „elektromos háziszolgát". Ez is kézkapacitásra működő rádió-erősitő és szinte boszorkányos dolgokat művel. A ház gazdája például telefonálni akar, de előbb föl kellene kelnie, hogy a szoba másik végében álló rádiót elhallgattassa. A „villamos háziszolga" megkiméli ettől. Abban a pillanatban, amint a telefontárcsához nyul és az alatta levő kis fémkoronghoz közelit, a rádió már önműködőleg ki is kapcsolódik. Sok család a gyermekszoba ablakát, vagy a bölcsőt is ilyen eszközzel őrizteti. Bárki közelit hozzá, az odahelyezett fémkorong már megszólaltatja a riasztócsengőt. Egyetlen karlenditės a gyárban megindithat vagy megállithat nehéz gépeket, „lehozza" az emeletről a felvonót a földszintre, kinyitja vagy becsukja az ablakot, elinditja vagy megállitja a szellőzőt és igy tovább. Állitólag több hadigépet és hadászati berendezést is sikerült ilyen módon teljesen önműködővé tenni s ezzel értékét nagymértékben fokozni.

A PESTI HIRLAP RÁDIÓ-MELLÉKLETE

Heti műsor 1941 április 20—26-ig

Hullámhossz		Energia	Hullámhossz		Energia
204.8	Pécs	1.25	395.8	Kattowitz	12
208.6	Kassa	6.25	405.4	München	100
227.1	Magyaróvár	1.25	420.8	Róma	120
245.5	Róma II	60	426.1	Stockholm	55
255.1	Miskolc	1.25	431.7	Paris P.T.T.	120
251	Frankfurt	25	437.3	Belgrád	20
257.1	Svájci olasz	15	455.9	Köln	100
263.2	Torino	7	463	Lyon	100
269.5	M.-Ostrava	11.2	470.2	Prága	120
271.7	Nápoly	10	483.9	Brüsszel I	15
276.2	Zágráb	0.7	491.8	Firenze	20
291	Königsberg	100	506.2	Bécs	120
298.8	Pozsony	13.5	514.6	Madona	50
304.3	Bologna	50	522.6	Stuttgart	100
312.8	P. Parisien	50	531	Palermo	3
315.8	Boroszló	100	539.5	Svájci német	100
321.9	Brüsszel II	15	550.5	Budapest I	120
325.4	Brünn	32	765	Beszterceb.	30
326.6	Toulouse	60	834.5	Budapest II	20
331.9	Hamburg	100	1154	Oslo	60
338.6	Grác	15	1293	Luxemburg	200
349.2	Strasbourg	60	1339	Varsó I	120
352.9	Szófia	100	1500	Droitwich	150
356.7	Berlin	100	1571	Deutschlands.	60
364.5	Bukarest	12	1648	Radio Paris	80
368.1	Milánó	50	1648	Ankara	120
382.2	Lipcse	120	1875	Brassó	150

VASÁRNAP, ÁPRILIS 20

BUDAPEST (550.5 m.)

Műsorközlők: 1.45-ig: Radó. 7.00-ig: Hevessy. 12.15-ig: Gecsőné. Zeneakadémia: Visegrády

—

8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.

1. Liszt: XII. magyar rapszódia (Szimfónikus zenekar). 2. Gluck: Melódia (hegedü: Kulenkampf). 3. Szeghő Sándor: a) Megyen már a hajnalcsillag, b) Szegény asszony fia vagyok (Budai Dalárda férfikara, vez. a szerző). 4. Boellmann: Toccata (orgona: Eduard Commette). 5. di Capua: Sorrentói emlék (Gigli). 6. Delibes—Dohnányi: Naila keringő (zongora: Wilhelm Backhaus). 7. Rossz feleség (Jöjjön haza, édesanyám) magyar népballada Kodály Zoltán feldolgozásában (Basilides Mária). 8. Kacsóh—Heltai: János vitéz a) Kék tó, tiszta tó, b) Kukorica közt születtem (Kalmár Pál). 9. Hubay: Hullámzó Balaton tetején (Géczy Barnabás zenekara).

8.45 Hirek.

10.00—10.55 Református istentisztelet a Calvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkipásztor.

11—12.15 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Kovács Sándor püspöki tanácsos mondja. Énekel a Keresztes Nővérek vezetése alatt álló zsámbéki római katolikus leányliceum és tanitónőképző énekkara. Vezényel Gazsó M. Illuminata nővér. Előadásra kerül: a) Viadana—Brettner: Missa Sine nomine, b) Griesbacher P. Surrexcit pastor bonus, c) Változó részek choraliter a Graduale Romanum szerint, d) Himnusz.

12.20 Időjelzés, vizállás jelentés.

12.30 Kékes Irén és Kalmár Pál magyar nótákat énekel, kisér Oláh Kálmán cigányzenekara. Kékes számai: Kubányi György: Te vagy a hibás, Népdal: Ha lefekszem este, Pete Lajos: Ne mondd én nékem, Népdal: Édesanyám rózsafája, Szávozd Richard: Sej haj, künn a réten, Huber Gyula: Hallod-e, nótás füttyös, Népdalok: Én is férjhezmentem, Rengőringó nád, Vargha számai: Népdalok: Cserebogár, sárga cserebogár, Lekaszálták már a rétet, Haragszik a feleségem, Garami Béla: Nem hiszek a szerelemben (Pápai Molnár verse), Népdal: Bujdosik a kedves, Gergelyffy Gábor: Légy enyém, angyalom, Váradi Aladár: Nagy legény volt Balog Ferkó (Szávay Zoltán verse), vitéz Kókay István: Vonat, vonat (Kovács Kálmán verse). — Közben

1.00 Rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő.

1.45 Hirek.

2.00 Hanglemezek. — 1. Berlioz: Római karnevál — nyitány (Amszterdami Concertgebouw zenekara, vez. Mengelberg). 2. Wagner: Rienzi — I. felvonás fináléja (Franz Völker és kórus. 3. Delibes: Lakmé — Csengetyü-ária (Lily Pons). 4. Rimszkij-Korzakov: Vihar a „Rettenetes Iván" c. operából (Londoni Szimfonikusok). 5. Massenet: Manon — kettős az I. felvonásból (Mc. Cormis és George Thill). 6. Muszorgszkij: Boris Godunov — Boris bucsuja (Saljapin). 7. Dohnányi: Ruralia Hungarica II. tétel (Londoni Szimfónikusok, vez. a szerző). 8. Verdi: Falstaff — ária a III. felvonásból (Toti dal Monte). 9. Mascagni: Parasztbecsület — ária az I. felvonásból (Gigli). 10. Strauss Richárd: Salome — Hét fátyoltánc (Filadelfiai Szimfónikusok, vez. Stokowski).

3.00 a) „Háztartási-gazdasági tömegoktatás." Banke Antal m. kir. gazdasági tanár előadása. b) „Az erdélyi kukoricaverseny." Seyfried Ferenc, az Erdélyi Mezőgazdasági Egylet ügyosztályvezető titkár előadása. A Földmivelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.

3.45 Szalonötös. 1. Strauss János: Művészélet — keringő. 2. Billi: Esti harangszó. 3. Dvorzsák: Humoreszk. 4. Ravina: Kis boleró. 5. Squire: A vidám néger. 6. Cardilso Tavan: Catari. 7. Székely Imre: Lakodalmas tánc. 8. Kemény Ákos: Ne sirj — angol keringő. 9. Fridl Frigyes: Tangó. 10. Fehér István: Magyar tánc.

4.30 „IV. Béla és a tatárjárás." Dr. Vas Olga előadása. Közművelődési előadássorozat.

5.00 Hirek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

5.15 Honvédműsor.

6.00 „Frakk és lakk." Tóth László elbeszélése

6.25 Beethoven: A-dur zongora-hegedü szonáta 47. mű. (Kreutzer-szonáta). Előadja Dohnányi Ernő és Telmányi Emil. Hangfelvétel.

7.00 Hirek magyar, német és román nyelven.

7.20 „A sivatag vándorai." Irta Wilhelm svéd királyi herceg. Forditotta Marchis György. Rendező Barsi Ödön. Személyek: Allington, ültetvényes — Boray Lajos; Beatrice, a felesége — Orsolya Erzsi; Cecily, a leányuk — Ilosvay Katalin; Trapper, ültetvényes — Fáy Béla; Sylvia, a felesége — Lukács Margit; Kinangózi, a vándor — Timár József; Négerek — Simba, Kofia, Yama, Koru — Várkonyi Zoltán, Balázs Samu, Homonnay Rezső, Pataky Ferenc.

8.15 Sport- és lóversenyeredmények.

8.30 Fellegi Teri énekel, zongorán kiséri Balázs László. Hangfelvétel. 1. Balázs László: Prológus (Vécsey Leó verse). 2. Kurucz János: Meg akartalak tartani (Ady Endre verse). 3. Allie Wrubel: Elfujta a szél (Balassa verse). 4. Polgár Tibor: Visszavárlak (Endrődi Sándor verse). 5. Walter Kant: Cigaretta (Balassa E. verse). 6. Lazzarro: Az alma (Szegedi István verse).

8.50 „A vihar." Szabó Zoltán előadása.

9.10 Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó. Hangfelvétel. 1. Lüling: Hindu szvit. 2. Lehár: Három grácia — egyveleg.

9.40 Hirek.

10.10 Hanglemezek. 1. Strauss János: Denevér — nyitány (Szimfónikus Zenekar). — 2. Dohnányi: Pierette fátyola — Nászkeringő (Berlini Állami Opera zenekara, vez. Abendroth). 3. Künneke: Tánc-szvit (Berlini filharmónikusok, vez. a szerző).

11.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. Utána kb.

11.25 Polgár Tibor és Mecseki Rudolf kétzongorás jazz-számai. Közreműködik Weygand Tibor (ének). — Weygand számai: Szlatinay Sándor: Van nekem az égen egy kis csillagom (Füredi verse). Holéczy Ákos: Azt a két szép szemét — slowfox (Szőnyi Edit verse). Lazzaro: Kár összeveszni velem — indulófox (Kovács Kálmán verse). Zakál Dénes: Szőke kislány — foxtrot (Segesdy László verse). Fényes Szabolcs: Álmaimban valahol. Weygand Tibor: Kevés nekem — slowfox (Ilniczky László verse). Sándor Jenő: Cini, cini — foxtrot. Vécsey Ernő: Ha tudnád, hogy én mennyit sirtam — slow (Rákosi J. verse). — Horváth Jenő: Ha tudsz a boldogságról mesélni — slowfox (Rákosi János verse). Lazzaro: Egy kis kiváncsi kacsa.

12.00 Hirek.

Telefonhirmondó:

3.00—3.45 Hanglemezek.

A FRANCIA ÁLLAMI RÁDIÓ MŰSORA

(Grenoble 514, Lyon-National 463, Marseille 400, Nice 253, Toulouse National 386 méter.)

A vasárnapi műsor vázlata.

7.15 Zenei emlékek.
8.05 Régi idők emlékezete.
8.50 Könnyü zene.
9.00 Szimf. hangvers.
9.45 Kardalok.
11.00 Zenei közvetités.
11.15 Hangverseny.
12.00 Humoros előadás.
1.20 Szimf. hangvers.
3.00 Szinmű.
5.50 Tréfák.
6.15 Jazz.
7.15 Könnyü zene szólistákkal.
8.45 Lemezek.
9.10 Hangképek.

A hétköznapi műsorok vázlata.

7.16 Zenei emlékek.
7.45 Egy hires francia előadóművész negyedórája.
10.45 Szólisták.
11.45 Könnyü zene.
1.20 Déli zene.
3.30 Szórakoztató zene.
4.45 Dalok.
5.00 Hangverseny.
7.30 Hangjáték.
9.05 Lemezek.

A FRANCIA MAGÁN-RÁDIÓÁLLOMÁSOK MŰSORA

(Radio-Lyon 215, Radio-Mediterr. 227, Radio Toulouse 335 méter.)

A műsor váza mindennap ugyanaz.

5.00 Tarka zene, közben dalok.
6.15 Dalok.
6.30 Tarka zene.
7.00 (Csak vasárnap.) Tánczene.

PRÁGA

9.10 Rádiózenekar. Brahms-művek.
10.00 Hirek.
10.30 Fok zenekar szólistákkal.
11.00 Lemezek.
11.30 Rádiózenekar.
12.00 Könnyü zene.
12.45 Lemezek.

POZSONY

5.00 Tánczene.
5.45 Német műsor.
7.15 Szlovák dalok és táncok.
8.00 Külföldön élő szlovákoknak.
9.00 Lemezek.

STOCKHOLM

6.00 Hegedü- és zongoraverseny.
6.30 Dalok.
7.30 Dalos, zenés egyveleg.
8.15 Hangképek.
9.15 Rongström: Partita hegedüre és zenekarra. Fohász — szimf. rögtönzések.

HÉTFŐ, ÁPRILIS 21

BUDAPEST (550.5 m.)

Műsorközlők: 1.20-ig: Havel. 7.00-ig: Skublics. 12.15-ig: Radó. Operaház: Natter

—

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hirek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Figedy Sándor: Vitézvári Simonyi óbester — lovassági díszinduló (Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vez. a szerző). 2. Kuhn: Fababák diszszemléje (Szalonzenekar xylofonszólóval). — 3. Laczkovich János: Rövid szoknya, piros papucs (Szondy István verse) (Kalmár Pál). 4. Bordin: Bécsi keringő (Inog bécsi zenekara). 5. Teike: Régi bajtársak — induló (Berlini Filharmonikusok). 6. May: Álarcosbál a libaólban (Comedian Harmonists). 7. Schönfeld: Mindig vidáman — polka (Vidám falusi zenekar). 8. Bodrogi Zsigmond: Ha ugy látok falumbélit (Thurzó Nagy László verse) (Szende Ferenc). 9. Casiroli—Ratelli: La Margherita — keringő (Franco Lary). 10. Karobuska — orosz népdal (Horváth Ilona). 11. Meyers: Pillangók az esőben — fox (Jazz-zenekar, vez. Franz Kark). 12. László Imre: Száz szál piros rózsát (Takács László verse) (László Imre). 13. a) Murgács Kálmán: Csunya lány, csunya lány (Domokos verse); b) b-moll csárdás (Cselényi József). 14. Vitéz Náray Antal: Erdély — induló (Székesfővárosi Alkalmazottak kórusa és Radiola Koncert Fuvószenekar, vezényel Kell Ernő) (vitéz Somogyváry Gyula verse).

10.00 Hirek.

10.20 „Erdélyi levelek a mult századból." Felolvasás.

10.45 „Hires olasz kegyhelyek: Mont Allegro." Harsányi Gizi előadása.

11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.

12.00 Himnusz.

12.10 Balalajka-zenekar. Közben

12.40 Hirek.

1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30 A Rádió Szalonzenekara. 1. Kéler Béla: Rákóczi nyitány. 2. Nagy Frigyes: Romantikus keringő. 3. Geisler: Dallam és ritmus. 4. Strauss János: Déli rózsák — keringő. 5. Kemény Ákos: A vidám kinai. 6. Szántó Jenő: Spanyol szerenád 7. Künneke: Saltarello.

2.30 Hirek.

2.45 Műsorismertetés.

3.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak.

3.20 József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel: Seregi Artur. 1. Pazeller: Baross-induló. 2. Auber: Portici néma — nyitány. 3. Bizet: Részletek a „Carmen" c. operából. 4. Járay István: Valse lente. 5. Zách Győző: Magyar dalcsokor. 6. Fiumana: Szerelmi dal. 7. Herzer Rezső: Heidecksburgi induló.

4.16 Diákfélóra. „A csigák." Dr. Honti Jenő előadása.

4.45 Időjelzés, hirek.

5.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven.

5.15 „A 700 éves ta-

tárjárás." Dr. Kecskés Tibor előadása.

5.45 Hanglemezek. 1. Strauss József: Csapongó lelkek — keringő. (Telefunken zenekar). 2. Ibert: Quixote — filmdal (Saljapin). 3. Alabiev: Csalogány (Erna Sack). 4. Garmo: A csavargó (H. E. Groh). 5. Lieurance: A minetonkai vizeknél (hegedű: Renée Vhemet). 6. Bixio: Filmdal (Tito Schipa). 7. Monnot: Keringő (Lucienne Boyer). 8. Becce: Dal a „Fra Diavolo" c. filmből (Tino Pattiera). 9. Kopsch: A tyuk tánca — induló (Berlini Állami Opera zenekara, vez. Walter Schütze)

6.15 „A városrendezés lényege és feladata." Vitéz Nemes Árpád iparügyi miniszteri műszaki tanácsos előadása.

6.30 Mursi Elek cigányzenekara.

7.00 Hirek magyar, német és román nyelven.

7.25 Az Operaház előadásának ismertetése.

7.30 A Berlini Állami Operaház vendégjátékának közvetitése az Operaházból. 1. Magyar himnusz. 2. Német himnusz. 3. Elektra. Tragédia egy felvonásban. Szövegét irta Hoffmannsthal Hugó. Zenéjét szerezte Strauss Richárd. Vezényli Karaján Herbert. Rendezte Kemp-Schillings Barbara. Diszleteket és jelmezeket tervezte Pretorius Emil. Személyek: Klytaimnestra — Klose Margareta; Elektra — Rünger Gertrud; Crysothemis — Scheppan Hilde; Aigistos — Argyris Wasso; Orestes — Prohaska Jaro; Orestes nevelője — Fleischer Félix; Klytaimnestra bizalmasa — Booth Margery; Uszályhordozó — Rieser Olga; Fiatal szolga — Zimmermann Erik; Öreg szolga — Bauer Franz; Felügyelőnő — Bannog Ilse; Szolgálók — Armgart Irmgard, Arndt-Ober Margarete, Asserson Beate, Marherr Elfriede, Langhammer Irmgard. — Utána kb.

9.15 Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.

9.25 Celina Easo spanyol dalokat énekel, zongorakisérettel.

9.40 Hirek.

10.10 Közvetités a Budai Kis-Royal étteremből. Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.

11.00 Hirek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. Utána kb.

11.30 Közvetités a Belvárosi kávéház bárjából. Szabó Kálmán jazzhármasa játszik.

12.00 Hirek.

Telefonhirmondó:

11.20—11.50 Hanglemezek.

5.00—5.15 Hanglemezek.

PRÁGA

8.10 Weis: A szultán menyasszonya, operett.
8.40 Rádióvigjáték.
9.30 Kaán: Bajaja, balettrészlet a Fok-zenekar előadásában.
10.30 Rádiózenekar énekesekkel.
11.00 Táclemezek.
12.45 Lemezek.

POZSONY

3.40 Prokofiev: Szonáta két hegedűre Aktardjieff és Gasparek hegedűművészek előadásában.
4.20 Lemezek.
5.45 Német műsor.
7.40 Tarka percek.
8.15 Hugó Viktor: A nevető ember.

STOCKHOLM

7.30 Katonazene.
8.45 Szórakoztató zene dalokkal és versekkel.

KEDD, ÁPRILIS 22

BUDAPEST (550.5 m.)

Műsorközlők: 1.20-ig: Gecsőné. 7.00-ig: Natter. 12.15-ig: Havel

—

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hirek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Striczl József: Kerületi honvéd induló (József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Szeghő Sándor). 2 Daloló honvédek: a) Megüzentem a szepezdi birónak; b) A Vargáék ablakja (MÁV Magyarság férfikara, vez. Rajter Lajos). 3. Kark: Olivia — keringő (Szalonzenekar). 4. Percy John: Hindu esküvő (Georg Kniestaedt zenekara). 5. Sousa: Gladiátor — induló (Adolf Beck katonazenekara). 6. Kubányi: a) Tulipános csárdás; b) Most kezdődik a tánc (Vigh verse. Kalmár Pál). 7. Bixio—Cherubini—Fragna: Maria keringő (Mario Latilla). 8. Zander: Tengerparti álmok (orgona: Marcell Palotti). 9. Buzzi: Lolita (Berthilé Arnalina). 10. Humoros Ländler (szájharmonika: Bobi és Heiri). 11. a) Fiufsich: Ki tanyája ez a nyárfás; b) Ha meguntál édes rózsám szeretni (Bura Sándor cigányzenekara). 12. Murgács Kálmán: Szentgyörgy napján (agyagfalvi Hegyi István verse. Dr. Palló Imre). 13. a) Átalmennék én a Tiszán; b) Áll a malom; c) Kertem alatt; d) A kisleány kertjében (Nagy Izabella). 14. Ujvári József: Éljen a magyar — induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Pongrácz Géza).

10.00 Hirek.

10.20 „Evlia Cselebi." Irta dr. Eörssy Julia. Felolvasás.

10.45 „Divattudósitás." Felolvasás.

11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.

12.00 Himnusz.

12.10 Lovászi Ferenc cigányzenekara. Közben

12.40 Hirek.

1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30 Szórakoztató hanglemezek. 1. Egyveleg Chopin műveiből (Londoni Filharmonikusok, vez. Malcolm Sargent). 2. Messager: Fortunio — románc (Georges Thill). 3. Strauss János: Cigánybáró — cigánydal (Szabó Lujza). 4. Dvorak—Damith: Humoreszk három hegedűre (három hegedű és vibrafon). 5. Scotto: Dalkeringő (Tino Rossi). 6. Gossec: Gavotte (jazz-zongora: Adolf Wolff). 7. d'Anzi—Bracchi: Filmdal (Assia de Bussny). 8. Frontini: Arab szerenád (Feruzzi zenekara). 9. Pistoia: Giovedi grasso — klarinétszóló (Paolo del Pistoia). 10. Spadaro: Kuplédal (Carlo Buti). 11. Ippolitov—Ivanov: A szerdár felvonulása — szimfónikus jazz (Sydney Kyte és zenekara).

3.20 Sági Andor hegedül zongorakisérettel. 1. Händel: E-dur szonáta. 2. Zsolt Nándor: Szatir és driádok. 3. Hummel — Burmester: Esz-dur keringő. 4. Albeniz—Kreisler: Tangó. 5. Hubay: Carmen — fantázia.

3.40 „Mit főzzünk"? Háziasszonyok beszélgetnek.

3.55 Sallak Pál énekel zongorakisérettel. 1. Debussy: Csillagfényes ég (Nuit d'étoiles). 2. Schumann: Ha szép szemedbe nézek én. 3. Id. Lányi Ernő: Üllői-uti fák (Kosztolányi verse). 4. Lányi Ernő: Bölcsődal. 5. Laurisin Miklós: Mező, mező.

4.10 Gyermekdélután. „Tavaszi kirándulás." Viski Igyártó Zoltán daljátéka, Vályi Nagy Géza gyermekverseinek felhasználásával. Közben ruszin husvéti énekek. Az előadást vezeti Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.

4.45 Időjelzés, hirek.

5.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven.

5.15 Mindnyájunk gondjai. A közellátási szolgálat közleményei. Felolvasás.

5.30 A Rádió Szalonzenekara. Közreműködik Patkós Irma (ének). Vezényel Bertha István. 1. Poldini: Vadrózsa — nyitány. Hangszerelte Polgár Tibor. 2. Huszka: Ida belépője az „Erzsébet" c. daljátékból (Patkós). — 3. Schubert—Berté: A régi ház. — Dal a „Három a kislány" c. daljátékból (Patkós). 4. Nagy Frigyes: Danse caprice. 5. Lehár: Cigarettadal a „Frasquita" c. operettből (Patkós). 6. Ranzato: Cigánytanyán. 7. Strauss János: Dal az „Egy éj Velencében" c. operettből (Patkós). 8. Rust: Alaszka. 9. Kálmán: Jozefin belépője a „Jozefin császárnő" c. operettből (Patkós). — Közben

6.00 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.

6.30 „A csufolódó Arany." Dr. Keresztury Dezső előadása. A verseket elmondja Lehotay Árpád.

7.00 Hirek magyar, német és román nyelven.

7.20 Lászlóffy Margit zongorázik. 1. Beethoven: Rondo Capriccioso. 2. Chopin: a) f-moll ballada; — b) Desz-dur nocturne. — 3. Chopin—Godowszki: Desz-dur keringő. 4. Wagner—Liszt: Fonódal.

7.50 „Egyenlőség." (A csodálatos Grichton.) — Szinmű négy felvonásban. Irta Barrie. Rádiószinpadra átdolgozta és rendezi Kondói Kiss Jenő. Személyek: Lord Loam — Gabányi László; Lady Mary — Rápolthy Anna; Lady Catherine — Szende Mária; Lady Agatha — Tahy Anna Mária; Ernest Wooley, unokaöccse — Ungváry László; John Treherne, pap — Baló Elemér; Mr. Crichton, Lord Loam udvarmestere — Lehotay Árpád; Lady Brocklehurst — Lánczy Margit; Lord Brocklehurst fia — vitéz Benkő Gyula; Egy tengerésztiszt (Thomas) — Berczy Géza; Mrs. Perkins, házvezetőnő — Hoódy Gitta; Fleury, francia szakács — Naszódi Sándor; Tompsett, kocsis — Kenessey Ferenc; Miss Fisher — Sir Alice; Eliza — Mészáros Ági.

9.40 Hirek.

10.10 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Kéler Béla: Csokonai nyitány. 2. Huszka: Bob herceg — egyveleg. 3. György Oszkár: Luciana — gondoladal. 4. Alex: Vidám közjáték. 5. Bihary—Eördögh: Magyar tánc. 6. Ujváry József: A levegő hősei — induló.

11.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. Utána kb.

11.25 Közvetités a Pátria-kávéházból. Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.

12.00 Hirek.

Telefonhirmondó:

11.20—11.50 Hanglemezek.

5.00—5.15 Hanglemezek.

PRÁGA

7.20 Fiala-, Nedbal- és Fucsik-művek.
8.15 Brünn.
9.35 Haydn: D-dur verseny gordonkára és zenekarra, a Fok-zenekar előadásában.
10.30 Rádiózenekar éneknégyessel.
10.30 Rádiózenekar. Dvorzsák-művek.
12.45 Lemezek.

POZSONY

5.45 Német műsor.
7.40 Lemezek.
8.00 Novella.
8.15 Népszerű zene.
9.00 Operarészl. a rádiózenekar. Rajtaj Márta és Hoza István előadásában.

STOCKHOLM

5.05 Népdalok.
6.00 Lemezek.
8.00 Massenet: Manon, az I. és II. felvonásból.
9.15 Kabaré.

SZERDA, ÁPRILIS 23

BUDAPEST (550.5 m.)

Műsorközlők: 1.20-ig: Visegrády. 7.00-ig: Gecsőné. 12.15-ig: Radó. Operaház: Hevessy

—

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hirek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Fricsay Richárd: Hej liba — induló (Hunyadi János 9. honvéd gyalogezred zenekara, vez. a szerző). 2. Wolmer: Keringő (Wolmer—Zuccheri—Pistoia együttes). 3. Bratton: Piknik Mackókománál (Hans Bund zenekara). 4. Dankó Pista: a) Szőke kislány csitt; b) Nem forog a dorozsmai szélmalom (Cselényi József). 5 Recoschewitz: Hadi induló (Wilhelmshaveni tengerész tüzérezred zenekara, vez. Wilhelm Welge). 6. A Hupfata — klarinétpolka (Tiroli parasztzenekar). 7. Kramer: Jazzdal (Gina Olivieri). 8. Künnecke: Rózsák álma (Marcel Wittrisch). 9. László: Ne hidd, ha azt mondják, könnyezek utánad (László Imre). 10. Morvai Károly: Badacsonyi kéknyelű (Szondy István verse. Mindszenthy István). 11. Roland: Vidám egyveleg (Adalbert Lutter zenekara). 12 Erőss Béla: Ne gondold, hogy az a tavasz (Kalmár Pál). 13. Szlatinay—Szőllőssy: Trombitás — induló (Rendőrzenekar, vez. Szőllőssy Ferenc).

10.00 Hirek.

10.20 „Egy német utazó Egyiptomi Szudánban." Halász Gyula előadása.

10.45 „Az árviz és áradások kártételei a vad- és halállományban." Irta Boér Kálmán. Felolvasás.

11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat

12.00 Himnusz.

12.10 Hanglemezek. 1. Schubert: Rosamunda — nyitány (Hallé Zenekar, vez. H. Harty). 2. Weber: A bűvös vadász — ária az I. felvonásból (Erna Sack). 3. Bellini: Az alvajáró — ária az I. felvonásból (Saljapin). 4. Mehul: Gavotte (gordonka: Gaspar Cassado) 5. Verdi: Aida — kettős a IV. felvonásból (Rosa Ponselle és Giovanni Martinelli). 6. Wagner: Siegfried — részlet a III. felvonásból (Bayreuthi Ünnepi Játékok zenekara, vez. Franz von Hösslin). 7. Gounod: Faust — ária a IV. felvonásból (Emil Schipper). 8. Arrieta: Marina — kettős (Fleta és Revenga). 9. Liszt: Hófuvás (zongora: Sigfried Grundeis). 10. Massenet: Herodiás — ária (Jeritza) 11. D'Albert: Hegyek alján — részlet (Anita Gura, Carla Spletter, Peter Anders és H. H. Nissen). 12. Graener: Lappland — szimfónikus tánc (Berlini Állami Opera zenekara, vez. a szerző). Közben

12.40 Hirek.

1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30 Iliniczky László szalonzenekara. — 1. Lincke: Nakiri lakodalma — nyitány. 2. Weninger: Keringő egyveleg Waldteufel műveiből. 3. Riedel: Keleti képek. 4. Huszka: Keringő a „Gyergyói bál" c. operettből. 5. Fehér István: a) Menüett; b) Mazurka. 6. Ritter: Hegedűpolka. 7. Ilniczky: Egyveleg az „Aranykalász c. operettből.

2.30 Hirek.

2.45 Műsorismertetés.

3.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak.

3.20 Melles Béla-zenekar. Vez. Vincze Ottó. 1. Suppé: Pique Dame — nyitány. 2. Ochs: Változatok egy német népdalra. 3. Lehár: Giuditta — keringő-egyveleg. 4. Moszkowszki: Spanyol táncok. 5. Kodály: Háry János — palotás.

4.15 „Apró emberek önképzőköre". Közvetités a pestszentlőrinci katolikus kulturházból. Beszél Budinszky Sándor.

4.45 Időjelzés, hirek.

5.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven.

5.15 „Emlékezés Tóth Kálmánra". Szentgyörgyi Elvira előadása. — Közreműködik Ráday László (ének), kiséri Vidák József cigányzenekara.

6.00 „Hogyan lettem zöldkeresztes védőnő". Duchon Gabriella előadása.

6.30 A Rádió Szalonzenekara. — 1. György Oszkár: Induló. 2. E. Fischer: Linzi torta — keringő. 3. Fényes Szabolcs: Egyszer még — slowfox. 4. Sipos—Farkas: De könnyű elköszönnünk — tangó. 5. Bran Natali: Rumba. 6. Harline: A zenélő doboz. 7. Ilniczky—Vértes: Szenyoritám — spanyol fox.

7.00 Hirek magyar, német és román nyelven.

7.20 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.

7.30 A Berlini Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése.

7.35 A Berlini Filharmóniai Társaság hangversenye. Közvetités az Operaházból. 1. Mozart: Haffner szimfónia (D-dur, K. 385). 2. Strauss Richárd: Halál és megdicsőülés — szimfónikus költemény. 3. Beethoven: VII. szimfónia (A-dur). A szünetben kb.

8.30 „Erdélyi metszetek." Cs. Szabó László előadása.

9.40 Hirek.

10.10 Közvetités az Ostende kávéházból. A Rajkók zenekara muzsikál.

11.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. — Utána kb.

11.25 Hanglemezek. — Filmdalok.

12.00 Hirek.

Telefonhirmondó:

11.20—11.50 Hanglemezek.

5.00—5.15 Hanglemezek.

PRÁGA

7.30 Rádiózenekar.
10.30 Fok-zenekar szólistákkal.
11.00 Tánclemezek.
11.30 Fok-zenekar operaénesekkel.
12.45 Lemezek.

POZSONY

4.20 Egyházi hangverseny.
5.45 Német műsor.
7.40 Tánclemezek.
8.00 Vigjáték.
8.20 Zenekar.
9.15 Zenekar. Dostalik-művek.

STOCKHOLM

5.50 Lemezek.
7.30 A Pinocchio cimű filmből.
9.00 Blech-dalok.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 24

BUDAPEST (550.5 m.)

Műsorközlők: 1.20-ig: Hevessy. 7.00-ig: Havel. 12.15-ig: Visegrády

—

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hirek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Fiala János: Magyar induló (Rendőrzenekar, vez. Szőllőssy Ferenc). 2. Heinecke: Romantikus keringő (Bécsi Bohém zenekar). 3. Savoyai Jenő herceg induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Fricsay Richárd). 4. a) Balázs Árpád: Nem tudok én néked csak virágot adni; b) Simonffy Kálmán: Három a tánc (Cselényi József). 5. Lazzaro: Szerelem, szerelem — tangó (Nino Lozzi). 6. Myddleton: Fantom brigád (Londoni Palladium zenekar). 7. Blanco: Adoration — tangó (Visconti). 8. Kunz: Egyveleg (zongora: a szerző). 9. Feketeszáru cseresznye; b) Sürü csillag ritkán ragyog (Cselényi József). 10. Frantzen: A hű huszár — induló (Robert Koppel). 11. Fink: Árnyjátékok — gavott (Emanuel Rambour szalonzenekara). 12. Én magam sem tudom, hogy mire várok (László Imre). 13. a) vitéz Kókay István: Messze van a nyiregyházi kaszárnya; b) Vékony deszka kerités (Kalmár Pál). 14. Figedy Sándor: Toldi induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. a szerző).

10.00 Hirek.

10.20 1. Az anyag hatalma. 2. Az apa. Pakots József elbeszélései. Felolvasás.

10.45 Külföldi hiradó.

11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.

12.00 Himnusz.

12.10 A Rádió Szalonzenekara. 1. Siede: Szevillában — induló. 2. Gebhardt Rio: Az infánsnő születésnapja. 3. Rust: Kolibri. 4. Stefániai Imre: Estrellita — tangó. 5. Fridl Frigyes: Tábortűz mellett. 6. Gyulai Gál Ferenc: Gyere ide — foxtrot. 7. Bágya András: Slowfox. 8. Lehár: Pacsirta — egyveleg. Közben:

12.40 Hirek.

1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30 Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.

2.30 Hirek.

2.45 Műsorismertetés.

3.00 Árfolyamhirek.

3.20 „Ifjusági énekkarok." Közreműködik a békési református gimnázium és elemi, valamint a gyulafehérvári központi elemi iskola énekkara. Vezényel Gulyás György és Gulyás Mihály. Hangfelvétel. 1. a) Lassus: Hajnali himnusz (Kerényi forditása); b) Bach: Ragyogva tüz a napsugár; c) 125. zsoltár Maróti énekeskönyvéből. (Gimnázium.) 2. a) Praetorius: Biztató; b) Kerényi: Zsoltár gyermekhangra (elemi). 3. Ádám Jenő: Elindultam ... Általmennék — népdalkórusok (gimnázium). 4. a) Kodály: Juhásznóta; b) Bárdos Lajos: Huszárnóta — népdalkórusok (elemi). 5. Bárdos Lajos: Malomnóta — népdalkórus (gimnázium). 6. a) Haydn: Csalogány az erdőn; b) Kerényi: I. Csinálosi erdőn; II. Reggel korán; III. Csanádi legények (elemi). 7. a) Gárdonyi: Népdalok furulyával; b) Bárdos Lajos: János bácsi hegedűje (gimnázium).

3.50 Budai Mandolin Zenekar. Vezeti Horváth Zoltán. 1. Gerley Jenő: Farsangi álom — keringő. 2. Ritter: A faluban — népdalegyveleg. 3. Salvetti: Diszmenet induló.

4.15 Ruszin hallgatóinknak. Ruszin elbeszélés. Baleczky Emil előadása. 2. Hanglemezek. Peredacsa dlya podkarpatszkich ruszinov. Jemelyan Baleczkij: Razkaz. 2. Muzőka po gramofonnoj zapiszi.

4.45 Időjelzés, hirek.

5.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven.

5.15 Tánclemezek.

5.45 „Időszerű szőlészeti-borászati tanácsadó." Fornády Elemér m. kir. szőlészeti-borászati főfelügyelő előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.

6.15 „Forma a zenében." Ádám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanára „Skálától a szimfóniáig" c. előadássorozatának VII. része.

7.00 Hirek magyar, német és román nyelven.

7.20 „Isten hozzád." (Bucsu a zenében.) A. Balogh Pál és Turchányi István hangulatképe. Közreműködik Farkas Ilonka és Littasy György, az Operaház tagja (ének), Wehner Tibor (zongora). Az összekötő szöveget elmondja Lukács Margit.

8.25 „Gróf Csáky István és az első magyar diplomáciai okmánygyüjtemény." Dr. Balogh József előadása.

8.50 „A kapu előtt". Székely legenda egyfelvonásban. Irta Orbók Attila. Rendező Csanády György. Személyek: Mihály gazda — Hosszu Zoltán, Matyi gyerek — Szendei Gyuri, Áron — Tompa Sándor, Boldizsár — Rajczi Lajos, János — Pethes Ferenc, Sára asszony — Iványi Irén, Julis — Eszenyi Olga, Kapitány — Mátray József, Vak koldus — Ditrói Mór, Anya — Kulcsár Irma, A kertész — Pataky József.

9.15 Farkas Béla és zenekara keringőket játszik az Emke-kávéházból.

9.30 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.

9.40 Hirek.

10.10 Liszt: Les preludes (Amsterdami Concertgebouw Zenekara, vezényel Mengelberg). Hanglemez.

10.30 „Jónás könyve". Irta Babits Mihály. Elmondja Simonffy Margit.

11.00 Hirek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven. Utána kb.

11.30 Közvetités az Emke-kávéházból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál.

12.00 Hirek.

Telefonhirmondó:

11.20—11.50 Hanglemezek.

4.15—4.45 Hanglemezek.

5.00—5.15 Hanglemezek.

5.45—6.15 Hanglemezek.

PRÁGA

7.20 Rádiózenekar operaénekesekkel.
8.20 Fok-zenekar.
9.35 Fok-zenekar. Mozart: B-dur zongoraverseny.
10.30 Tánclemezek.
11.30 Rádiózenekar.
12.45 Lemezek.

POZSONY

3.30 Lemezek.
5.45 Német műsor.
7.40 Szlovák népdalok.
8.00 Hangjáték.
8.40 Dvorzsák: A vizi ember, szimf. költ. a-moll verseny hegedűre és zenekarra.

STOCKHOLM

6.00 Szórakoztató zene.
7.30 Hegedű- és énekhármas.
8.30 Dalos, zenés tarkaság.
9.30 Beethoven: V. hegedű- és zongoraszonáta. Brahms: Két intermezzo zongorára.

PÉNTEK, ÁPRILIS 25

BUDAPEST (550.5 m.)

Műsorközlők: 1.20-ig: Skublics. 7.00-ig: Radó. 12.15-ig: Gecsőné

—

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hirek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek 1. Pécsi József: Pandurok — induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Pongrácz Géza). 2. Bode: Manók játéka — valse caprice (xilofon: Franz Krüger). 3. Kutor Ferenc: a) Lányok, lányok, vásárhelyi lányok; b) Országuton mennek a katonák — népdalok (Orbán Sándor). 4. Siede: Kinai utcai szerenád (Szalonzenekar). 5. Franz Wagner: Jönnek a bosnyákok — induló (Katonazenekar). 6. Benatzky: Grinzingi dal (Julius Patzak). 7. Ansaldo: Slowfox (Myriam Ferretti). 8. a) Juhászlegény, szegény juhászlegény; b) Befordultam a konyhára (Petőfi verse. Kiss Ferenc). 9. Roja: Amerikai spanyol dal (Viktor M. Acosta). 10. Doppler: Feketeerdei zenélő órák — polka (Harangjáték-szóló zenekarral). 11. Pápai Molnár: Hortobányi csikósnóta (Cselényi József). 12. Balázs Árpád: Rózsabokor a domboldalon (Petőfi verse. Kalmár Pál). 13. Dankó Pista: Nem jó mindig; b) Lyukas a kalapom teteje (Cselényi József). 14. Král: Kék Dandár — induló (Hunyadi János 9. honvédgyalogezred zenekara, vez. Fricsay Ferenc).

10.00 Hirek

10.20 Ruszin hallgatóinknak. „Husvéti népszokások és hagyományok." Román Istvánné előadása.

Peredacsa dlya podkarpatszkich ruszinov. Margarita Román: Paszchalynöje oböcsaji i tradiciji. Doklad.

10.45 „Hasznos baktériumok." Irta dr. Székely László. Felolvasás.

11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.

12.00 Himnusz

12.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel. 1. Rixner: Bagatell — nyitány. 2. Saint-Saens: Lisszaboni éj (Rádió szalonzenekara, vez. Bertha István). 3. Liszt: Szerelmi álom — dal (Marjay Erzsébet). 4. Liszt: II. rapszódia. 5. Coates: Tamariskus — intermezzo. 6 Strauss János: Déli rózsák — keringő (Marjay Erzsébet). 7. Friml—Stothart: Rose Marie — egyveleg. Közben

12.40 Hirek.

1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30 Chappy tánczenekar.

2.30 Hirek.

2.45 Műsorismertetés.

3.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak.

3.20 A Rádió Szalonzenekara. — 1. Auber: Ércparipa — nyitány. 2. Losonczy Dezső: Rapszódia. 3. Rixner: Pony. 4. Szűcs János: Kis katonák indulója. 5. Künnecke: Keringő. 6. Fényes Szabolcs: Száz vágy — tangó habanera. 7. Kemény Ákos: Autó — galopp. — Közben:

3.40 „Mit főzzünk?" — Háziasszonyok beszélgetnek.

4.15 Diákfélóra: „Amit otthon olvasunk." — „Herczeg Ferenc: Bizánc." Dr. Fábián István előadása.

4.45 Időjelzés, hirek.

5.50 Hirek szlovák és ruszin nyelven.

5.15 „Berlioz Pesten." Irta dr. Haraszti Emil. Felolvasás hanglemezekkel.

5.40 Szelecsényi Ilona és Magyar Ferkó magyar nótákat énekel, kiséri Sárai Elemér cigányzenekara. — Szelecsényi számai: Morvay Károly: Kimegyek a temetőbe (Baghy Erzsébet verse); Népdal: Maros vize folyik csendesen; Zempléni Árpád: Hajlik a rózsafa; Erényi Antal: Hogyha sirni tudnék (Tarnay Frigyes verse); Népdal: Valamit sugok magának; Teghze-Gerber Miklós: Kék a szemed (Szondy István verse); Kiss-Angyal Ernő: Ott ahol zug az a négy folyó (Szakáts László verse). Magyar Ferkó számai: Szávozd Richárd: Őrizek egy imakönyvet (Karafiáth Jenő verse); Gerzsó Angéla: Nádfedeles kis ház (Horváth József verse); Reményi Béla: A siklósi vár alatt (Haraszthy Lajos verse); Népdalok: Erdő mélyén kakukmadár; Rongyos a dolmányom; Beszegődtem Tarnócára; Sárga csikóm. — Közben

6.00 Sportközlemények.

6.45 Külügyi negyedóra.

7.00 Hirek magyar, német és román nyelven.

7.20 „Hűség és szabadság." Vers és próza a kutyáról. Összeállitotta Kádár Erzsébet, a verseket elmondja Szeleczky Zita és Timár József.

8.00 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.

8.10 Az Operaházi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Linz Márta (hegedű). 1. Reznicsek: Donna Diana — nyitány. 2. Irmler: Hegedűverseny (Linz). 3. Brahms: I. (c-moll) szimfónia.

9.40 Hirek.

10.10 Tánclemezek.

11.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. Utána kb.

11.25 Hanglemezek. 1. I. S. Bach: D-dur szvit 64. mű. 3. sz. — II. tétel. (Amszterdami Concertgebauw Zenekar, vez. Mengelberg). 2. Csajkovszkij: Szerenád vonószenekarra (Amszterdami Concertgebauw Zenekara, vez. Mengelberg). 3. Stravinszkij: Ragtime tizenegy hangszerre (Művészzenekar, vez. a szerző).

12.00 Hirek.

Telefonhirmondó:

11.20—11.50 Hanglemezek.

5.00—5.15 Hanglemezek.

PRÁGA

7.20 Tvrdy: A mi dalaink, népdalok.
7.50 Rádiózenekar.
8.20 Düwell és Paqué: A negyedik nem jön, hangjáték.
9.30 Rádiózenekar. Részletek cseh operákból.
10.40 Operett- és filmrészletek.
11.20 Rádiózenekar.
12.45 Lemezek.

POZSONY

4.30 Magyar műsor.
5.45 Német műsor.
7.40 Szlovák táncdalok.
8.10 Vigjáték.
8.20 Figus— Bystry-dalok.
9.00 Zenekar.

STOCKHOLM

6.00 Lemezek.
7.00 Coates zeneszerzőről lemezekkel.
9.05 Beethoven: Eroica.

Soron kivül intézik el a bevonult katonák családtagjainak segélyügyét

Szendy Károly polgármester felhivta a székesfőváros összes hivatalait, intézeteit és intézményeit, hogy a bevonult katonák családtagjainak ügyeit soron kivül, a legnagyobb megértéssel és előzékenységgel intézzék.

Különös hangsullyal hivja fel a polgármester a kerületi elöljárókat, hogy a bevonult katonák itthon maradt családtagjainak katonai segélyügyeit minden más ügyet megelőzve —, soron kivül intézzék el. Felhivta a polgármester a kerületi elöljárókat arra is, hogy a legmesszebbmenő gondossággal kisérjék figyelemmel a bevonult katonák itthon maradt családtagjainak helyzetét és *szükség szerint megfelelő támogatásban részesitsék őket.* Erre a célra a kerületi elöljáróknak rendelkezésükre áll a megfelelő anyagi fedezet, amelyből eddig a közsegélyeket folyósitották.

Külön hivta fel a polgármester a főváros iskolanővér intézményének vezetőjét, gondoskodjék arról, hogy a bevonult katonák itthonmaradt gyermekei szükség szerint megfelelő étkeztetésben, iskolai ingyentej támogatásban és egyéb juttatásban részesüljenek. Budapest székesfőváros közönsége nagy megnyugvással veszi tudomásul a polgármester megértő gondoskodását a katonai szolgálatra bevonultak hozzátartozóiról.

Elsötétités előtt indult rabolni, hogy ne kerüljön rögtönitélő biróság elé

Letartóztatták a rablógyilkosságért elitélt szabadságolt fegyencet

Megirtuk, hogy szerdán este *Friedrichkeit Ferenc* 64 éves *pestszenterzsébeti* művezető —, *aki 1921-ben megfojtotta és kirabolta Neuwirth Scroltát* —, rablótámadást kisérelt meg egy József-köruti ékszerüzletben. Vásárlás ürügyével szóba elegyedett *Stern Ferenc* ékszerésszel üzletében és mig az ékszerész hátrafordult, hogy ujabb ékszereket tegyen eléje, *kavicsokkal megtöltött zacskóval fejbeütötte.* A kereskedő segélykiáltásaira többen az üzletbe siettek és a merénylőt menekülés közben elfogták. Dr. *Zilahy János rendőrkapitány kihallgatás közben felismerte Friedrichkeit Ferencben Neuwirth Sarolta magánzónő egykori gyilkosát.*

Friedrichkeit elmondotta, hogy 1937-ben — miután életfogytáig tartó fegyházbüntetésének egy részét elszenvedte —, *feltételesen szabadon engedték.* Szabadulása után eladta *Máriaremetén* levő telkét. Kétezer pengőt kapott érte. Ezt az összeget megfelezte második feleségével és azóta a megmaradt ezer pengőből élt. Utóbb a pénze elfogyott, időnként alkalmi munkát vállalt, de aztán egészen pénz nélkül maradt. Ekkor *elhatározta, hogy rablás utján szerez pénzt.* Magához vett egy kifent konyhakést, kavicsokat szedett zacskóba a Haller-téren és aztán igy felszerelve beállitott a József-köruti ékszerüzletbe. *Elsötétités előtt kisérelte meg tettét, nehogy rögtönitélő biróság elé kerüljön, ha tettenérik.* A szabadságolt fegyencet letartóztatták.

„Árdrágitási bűncselekményt nem lehet jelentéktelennek nyilvánitani"

A Kuria érdekes elvi döntése

Érdekes és elvi jelentőségü döntést hozott a magyar királyi Kuriának dr. *Szolnok Jenő* tanácselnök vezetése mellett működő büntetőtanácsa.

Özv. *Kurucz Mihálynét* a győri törvényszék, mint uzsorabiróság, árdrágitó visszaélés vétsége miatt vonta felelősségre. Megállapitotta az uzsorabiróság, hogy *mindössze egyfilléres élelmiszerdrágitásról van szó és ezért az egyszerüsitési törvény alapján a bünösség csekély volta miatt, a bünvádi eljárást megszüntette.*

A vádhatóság semmiségi panasza folytán került az ügy a Kuria elé, ahol az uzsorabiróság végzését megváltoztatták. *Kimondotta a Kuria, hogy az egyszerüsitési törvény vonatkozó szakasza alapján nem lehet az eljárást megszüntetni, mert árdrágitási büncselekményeket nem lehet jelentéktelennek nyilvánitani.*

„Az országnak élelmiszerrel való ellátása — igy szól a Kuria döntése — *a mai politikai viszonyok között rendkivül nehézségekbe ütközik. Ennek a kérdésnek sikeres megoldása egyik lényeges feltétele a belrend fenntartásának és annak, hogy Magyarország kitüzött céljait elérhesse. Nem lehet kétséges, hogy az árdrágitó cselekmények az összesség és ezzel az állam érdekeit sulyosan veszélyeztetik".*

A Kuria ezen az alapon visszaküldötte **az ügyre vonatkozó** iratokat az uzsora**bírósághoz és az** eljárás szabályszerü lefolytatását rendelte el.

Nagyarányu változások a budapesti villamosforgalomban

Csökkentik a Szent István-köruton Buda felé közlekedő járatokat
A 6-os villamos rövidesen a Széll Kálmán-térig közlekedik

A főváros közlekedési szakbizottsága csütörtökön tárgyalta a Beszkárt 1941. évi nyári menetrendjét. A Beszkárt igazgatósága az ezévi nyári menetrendjét a rendőrfőkapitány kivánságának megfelelően módositotta és a közlekedési szakbizottság már a módositott menetrendet tárgyalta.

A Beszkárt végleges nyári menetrendje szerint *a 4-es villamosjárat, amely az Uj Szent János-kórház és a Nyugati pályaudvar között közlekedett, megszünik; a 6-os villamosjárat a jövőben a Boráros-térről indulva nem fordul vissza a Nyugati pályaudvarnál, hanem a kocsik egészen a Széll Kálmán-térig járnak majd, onnan fordulnak vissza a pesti oldalra.*

A 7-es villamosjárat, amely jelenleg az óbudai Fő-térről indul és a Nyugati pályaudvarról fordul, szintén megszünik.

A 11-es villamosjárat a Közvágóhidtól a jövőben nem a Zsigmond-térig, hanem a Fő-térig közlekedik. A 27-es villamoskocsik számozását megváltoztatják, ez a járat a 18-as számot kapja és a 18-as villamoskocsik a Városligettől indulva nem a Horthy Miklós-körtérig, hanem a Délivasutig fognak közlekedni. *A 33-as villamoskocsik* a Horthy Miklós-körtértől a Gellért-rakparton, az Attila-köruton és a Krisztina-köruton *a Széll Kálmán-térig fognak közlekedni.* A 49-es villamosjárat Kelenföldről kiindulva a Berlini-térig közlekedik, a főkapitányság kivánságára ez a vonal a Berlini-tértől azért fordul vissza a pesti oldalon, mert ezáltal megakadályozzák a Margit-hidon a villamoskocsik torlódását.

A 49-es villamos a jövőben a Berlini-téren a Zsitvay Leó- és a Klotild-utcában fordul vissza az ott elhelyezett fordulóvágányon.

Az 59-es villamos Farkasrétről kiindulva nem a Déli-vasut, hanem *szintén a Széll Kálmán-térig* közlekedik majd, a 61-es villamoskocsik pedig a Szent István-kórháztól indulva *nem a Déli-vasutnál fordulnak vissza, hanem a Széll Kálmán-térig közlekednek.* Megváltozik a 69-es villamosjárat száma is. Az ezen a vonalon járó kocsik 17-es számot kapnak és a vonal Zuglóból kiindulva nem a Szent Imre-fürdő melletti Hadnagy-utcáig, hanem a *Horthy Miklós-körtérig* fog vezetni. Végül a 76-os villamoskocsik a Kerepesi-uttól a Déli-vasutig fognak közlekedni, tehát nem a Hadnagy-utcában lesz a végállomásuk.

Báró *Babarczy István* tanácsnok felvilágositásai után a *szakbizottság a menetrendmódositási javaslatot elfogadta.* A nyári menetrend egyébként csak akkor léphet életbe, ha a Széll Kálmán-téri korszerü végállomás felépül. Mint értesülünk, erre 1941 május közepe előtt nem kerülhet sor.

Felrobbant egy pótkocsis teherautó rakománya a Vécsey-utcában

A robbanás megölt három embert, nyolcat megsebesitett
Négy sulyos sebesültet kórházban ápolnak

Messzehangzó robbanások reszkettették meg csütörtökön délután fél 3 tájban a Szabadság-tér és a Vértanuk-tere közötti Vécsey-utcának és a környékének épületeit. Óriási füstfelhők szálltak fel a Vécsey-utca 3. számu ház előtt álló pótkocsis teherautóról, valósággal elsötétitették az egész utcát. A felvágódó füsttel és porral egyidőben fadarabok és forgácsok repültek szét és csörömpölve hullottak le az utca három-négyemeletes bérházainak kitört üvegablakai. Egymást követő két robbanás, majd egy még nagyobb harmadik robbanás rázta meg az utcát és környékét.

Felrobbant a tehergépkocsi

A robbanások zajára a Szabadság-tér, a Vértanuk tere, a Kossuth Lajos-tér és a környező utcák lakói megrémülten rohantak ki lakásaikból és a járókelőkkel együtt valósággal ellepték a Vécsey-utcát. A rendőrőrszemek *azonnal értesitették a mentőket, a tüzoltókat és a főkapitányságot* és a robbanás szinhelyéről igyekeztek eltávolitani az összeverődött tömeget. A robbanás után még egy negyedóra mulva is életveszélyes volt a közlekedés a Vécsey-utcában, *még mindig hullottak le a magasból a házak kitört ablakainak szilánkjai.* Olyan erős volt a légnyomás, hogy *a Szabadság-téren, a Géza-utcában is, meg a Kossuth Lajos-téren is beroppantak és az utcára hulltak az ablakok.* A Vécsey-utcában bokáig gázoltak a forgácsban és az üvegszilánkokban.

A mentők, tüzoltók, majd a rendőri bizottság tagjai elé megdöbbentő látvány tárult. *Egy pótkocsis tehergépkocsi vasváza állott a Vécsey-utca 3. számu ház kapuja előtt az uttesten. Ennek a gépkocsinak a rakománya robbant fel* és a magasba repült, szertehullott szövetcsomagok *megakadtak a lombosodó fák ágai között.* Már az első pillanatban megállapitották, hogy *a robbanásnak több halottja és sebesültje van.*

A Vécsey-utca 3. számu házban van a *Continens* nemzetközi szállitmányozási kft irodája és raktára. A cég helyiségei előtt rakodott *Taigiszer Gyula* kispesti autófuvarozó I. 151. Mateosz-kocsija, amelynek rendszáma Cz 307 volt. Özv. *Komlós Gyuláné* Akácfa-utcai papir-, irószer, dohányzó-cikkek és norinbergi áru nagykereskedő cége napokkal előbb 250 kilogram riasztó pisztolyba való ugynevezett riasztódugaszt és ezüstszinü sztaniolba csomagolt riasztóbombát szállitott a Continens szállitmányozó cég raktárába azzal a rendeltetéssel, hogy azt továbbitsa Nagyváradra.

A munkások már félórája rakodtak, egymásután hordták ki a ládákat a pótkocsis teherautóba. Előbb *posztóárut* helyeztek el a teherautón, hogy azzal kitöltsék a ládák között hagyott helyet. Öt ládát már felraktak a gépkocsira, amikor *Molnár János* 21 éves munkás, a Continens alkalmazottja, *Hévizi Lajos* 30 éves kosárfonó segéddel az utolsó ládát hozta le a raktárból és emelte a tehergépkocsira, amelyen fenn tartózkodott *Szilágyi Ernő* 28 éves gépkocsivezető, a teherautó soffőrje. Abban a pillanatban, amikor a ládát a gépkocsira tették, robbanás történt.

Az utolsó láda, amelyben szintén „gyermekjátékszernek" szánt riasztóbombák és riasztódugók voltak, felrobbant, a következő pillanatban még egy robbanás hallatszott, végül a felcsapó lángok az egész rakományt felrobbantották. A robbanások megrázták az épületeket, a légnyomás benyomta a négy-ötemeletes házak ablakait. A robbanás ereje az utolsó ládával foglalatoskodó Molnár János és Hévizi Lajos kosárfonót a tehergépkocsitól mintegy 20—30 méternyire röpitette és nyomban megölte.

Molnár Jánosnak a robbanás letépte az egyik lábát és a Vértanuk emlékszobrának lábához hajitotta. Eszméletlen állapotban találták a mentők *Szilágyi Ernő* gépkocsivezetőt is, akinek a légnyomás letépte a ruháját. *A gépkocsi faalkatrészei apró forgáccsá válva széthulltak a Vécsey-utca járdái mellett.*

A mentők és a tüzoltók munkája

A mentők több gépkocsival robogtak a helyszinre és nyomban hozzáláttak a mentéshez. *Molnár Jánoson és Hévizi Lajoson már nem segithettek. Szilágyi Ernőt,* a teherautó soffőrjét hordágyra emelték és a mentőkocsi elindult vele. Mielőtt azonban a kórházba értek volna vele,

a gépkocsivezető, akit a légnyomáson kivül fejsérülés is ért, utközben a mentőkocsiban meghalt.

Sulyosan megsérült *Königsberg Sándor* 43 éves szállitmányozó, a Continens-cég egyik tulajdonosa és *Neugebauer Ludovika* 40 éves tisztviselőnő, a szállitmányozó cég alkalmazottja, akik a felrobbant tehergépkocsi közelében az üzlethelyiség előtt tartózkodtak. Sulyosan sebesült meg az ugyancsak közelben tartózkodott *Molnár András* 42 éves asztalos is. A mentők mindhármukat kórházba vitték. Látszólag könnyen sérült meg *Ságodi Hilda* 17 éves nőiszabó, aki a robbanás után a helyszinről gyalog ment a mentők székházába, hogy bekötözzék. Első segélynyujtás után hirtelen rosszul lett és *eszméletlenül öszszeesett.* A mentők a Rókus-kórházba vitték.

Könnyebben sérült meg *Komor Éva* 16 éves tanuló, *Ormos Livia* 21 éves tisztviselőnő és ifj. *Németh Sándor* 38 éves kovácssegéd. A mentők a helyszinen részesitették őket első segélyben.

A tüzoltók szintén azonnal hozzáláttak a munkához. A robbanás ereje felfelé hatott. *A benzintartály leszakadt és szertefolyt, anélkül, hogy meggyulladt volna.* A tüzoltók felsietteK a közeli házakba és csákányokkal tisztitották meg az ablakkereteket a kitört ablakok szilánkjaitól, amelyek még a robbanás után egy ideig hullottak és a helyszinen tartózkodókat, valamint a lakókat egyaránt veszélyeztették. *Czeglédi Imre 28 éves tüzoltó az ablakokból lehulló üvegszilánkoktól arcán és a szemén megsebesült.* A mentők a helyszinen részesitették első segélyben. Ő a szerencsétlenség nyolcadik sebesültje.

Aki megmenekült

A mentőkkel és a tüzoltókkal egyidőben érkeztek a helyszinre a rendőri készültség tagjai, akik hamarosan elzárták a közlekedéstől a Vécsey-utcát. A rendőri bizottság is megérkezett *Barna Péter* rendőrfőtanácsos, a bünügyi osztály vezetőjével az élén és nyomban megkezdte a helyszini vizsgálatot.

Megállapitották, hogy özv. *Komlós Gyuláné* nagykereskedő üzletéből április 11-én szállitották át a hat láda riasztóbombát és riasztótöltényt két és fél mázsa sulyban a Continens-cég raktárába. Az ilyen robbanékony árut *nedves fürészporba helyezve* szállitják és igy napokig nem történhetik robbanás, ha azonban a fürészpor megszáradt, akkor — a szakértők szerint — valamely okból a töltények és riasztóbombák felrobbanhatnak. Mig a rendőrség a helyszini szemlét tartotta, előkerült a szerencsétlenség áldozatául esett gépkocsivezető kocsikisérője, *Nagy Ferenc.* A fiatalember már a robbanást követő első percekben feldult lelkiállapotban szaladgált ide-oda és a mentőorvosoktól, mentőktől, a közelben tartózkodóktól kérdezgette, hogy mi történt a soffőrrel.

Megnyugtatták, hogy a soffőr megsebesült ugyan, de a mentők kórházba vitték. Nagy Ferenc elmondotta, hogy ő is segédkezett a rakodásban és az utolsóelőtti ládát segitette feltenni a teherautóra, majd bement a raktárba, hogy az utolsó ládát is kihozza egy másik társával.

— Egyszerre — mondotta — *robbanást hallottam és a következő percben a földhöz vágódtam.* Amikor feltápászkodtam, *kirohantam az utcára, de akkora volt a füst és a por, hogy semmit sem láttam.* Nem tudtam hova lett a soffőr és a két ember, aki rakodott Csak akkor, amikor a robbanás füstje szétoszlott, láttam, hogy a robbanás szétvetette a teherautót és annak csak a vasváza marad ott. És emberek hevertek a közelben...

A Vécsey-utcai házak lakói mind arról beszéltek, hogy a robbanásnak olyan irtózatos volt az ereje, hogy *nemcsak az ablakok törtek be, hanem a falak is megremegtek.* Beszéltünk a Kossuth Lajos-térről és a környező utcákból odasietett emberekkel, akik elmondták, hogy *ott is kitörtek ablakok.* A Géza-utca 7. számu ház negyedik emeletén is kitörtek egy lakás ablakai és a Kossuth Lajos-téren a *földmivelésügyi minisztérium egyik legmagasabban lévő ablaktáblájának egy része is kitört.* Többen elmondották, hogy *a robbanás zaja még Budára is elhallatszott.*

Délután 5 óra tájban még mindig söpörték a Vécsey-utcában a forgácsokat és üvegszilánkok halmazát, hogy megtisztitsák az utcát. Ekkor végeztek a munkával a tüzoltók is, a kifolyt benzint ártalmatlanná tették. A rendőri bizottság délután félöt órakor fejezte be a helyszini szemlét és azután visszatért a főkapitányságra. Itt a későesti órákban is folytak a vizsgálatok annak megállapitására, hogy milyen körülmények között, milyen okból történt a robbanás.

A főkapitányság *csütörtökön délelőtt folytatja* a robbanás ügyében beidézettek kihallgatását.

NAPI HIREK

— **A magánvilágitás (lakóházak) és járművek elsötétitését pénteken este 7 óra 50 perckor kell végrehajtani.**

— **Popoff Mihály letette a hivatali esküt.** A MTI jelenti: A Kormányzó Ur Őfőméltósága kezébe csütörtökön tette le a hivatali esküt dr. *Popoff Mihály* gör. kel. nagyprépost, érseki helynök, a magyarországi gör. kel. magyar és gör. kel. rutén egyházrészek és egyházközségek adminisztrátora. Az eskütételnél közreműködött báró *Perényi Zsigmond* b. t. t., koronaőr, mint zászlósur és *Hóman Bálint* titkos tanácsos, vallás- és közoktatásügyi miniszter. Az eskümintát *Fáy István* titkos tanácsos, államtitkár olvasta fel. A Kormányzó Ur Őfőméltósága az adminisztrátort eskütétele után magánkihallgatáson fogadta.

— **Komárom Teleki Pálról.** Komárom törvényhatósági bizottságának rendkivüli közgyülésén vitéz *Nagy Nándor* főispán kegyeletes szavakkal emlékezett meg gróf *Teleki Pál* haláláról. Az 1938-as napokban — mondta — mi voltunk legelsősorban szemtanui annak a nagy munkának, amelyet felszabadulásunkért, az ország megnagyobbitásáért kifejtett. — *Kassa* törvényhatósági kisgyülésén báró *Scholl Péter* megemlékezése után jegyzőkönyvben örökitették meg az elhunyt miniszterelnök érdemeit. A kisgyülés *Bárdossy László* miniszterelnököt bizalmáról biztositotta.

— **Meghalt a dömölki bencés apátság perjele.** Dr. Horváth Károly kormányfőtan., a dömölki bencés apátság perjele, Celldömölk község plébánosa, szerdán Celldömölkön agyvérzésben 57 éves korában meghalt. Két évtizedes működése alatt nagy érdemeket szerzett a hitélet fejlesztésében Celldömölk község és Vas vármegye közéletében. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz Celldömölkön.

— **Szendy Károly polgármester rádióelőadása a Budapesti Nemzetközi Vásárról.** Szendy Károly polgármester, mint a Budapesti Nemzetközi Vásár elnöke, csütörtökön délután előadást tartott a rádióban a nemzetközi vásárról. Az ország politikai és gazdasági sulyemelkedésének elismerését jelenti — mondotta —, hogy az idei vásáron nemzeti pavillonnal vonulnak fel szinte mindazok az államok, amelyek a magyar piaccal kapcsolatban állnak vagy egyéb okból hangsulyozni kivánják a magyar nemzettel szemben tanusitott érdeklődésüket. Pavillont állit a Németbirodalom, Olaszország, többi között első izben imponálóan nagyméretü pavillonnal vonul fel a Szovjet-Unió. A százéves magyar ipar csoportja bebizonyitja majd, hogy Magyarország már száz év előtt sem volt agrárállam csupán és igazolja, hogy *a nemzet mindig törekedett a gazdasági függetlenséget jelentő gyáripar létesitésére.*

— **Kanonok-beiktatás.** Az esztergomi főszékesegyházban csütörtökön iktatták be ünnepies keretek között vitéz Ronkay Antalt kanonoki stallumába.

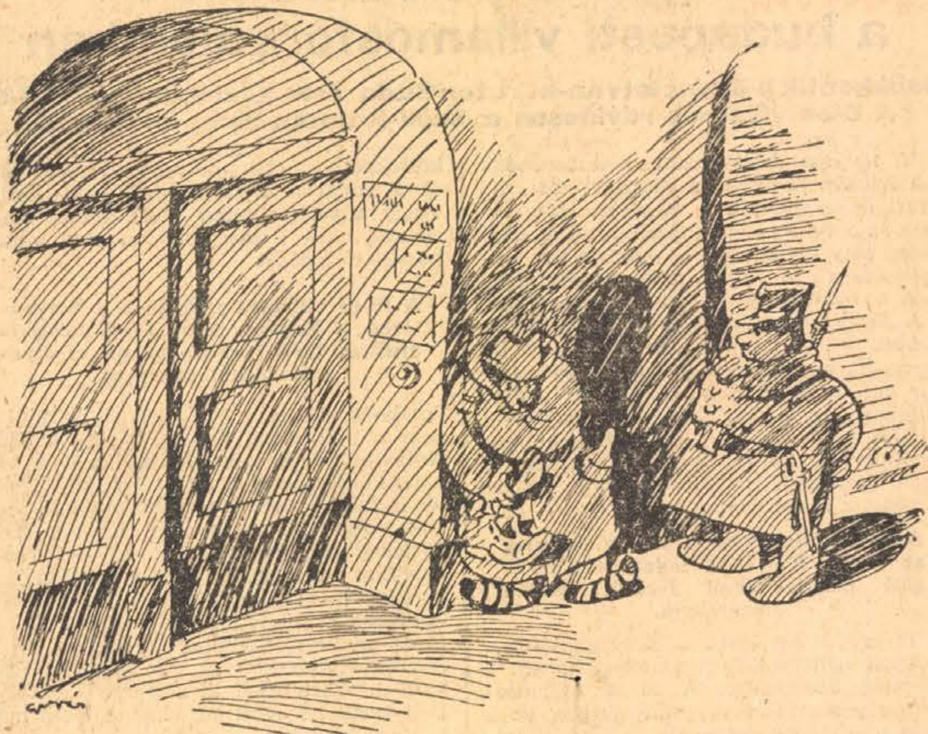
— **3333 pengős adomány a csendőrségnek.** A gyulafalvai Rednik-család egyik tagja, *Rednik Gábor* földbirtokos néhány év előtt Máramarosszigeten kijelentette, hogy amint a felszabadulás után az első kakastollas rendőr megjelenik Máramaros földjén, 100.000 leit adományoz a csendőrségnek. A napokban Rednik Gábor dr. *Székely Ákos* orsz. képviselő társaságában megjelent a máramarosszigeti csendőrparancsnokságon és ott átnyujtotta a 100.000 leinek megfelelő 3333 pengőt. Jegyzőkönyvet vettek fel az adományról és felterjesztették a minisztériumba.

— **A szegedi Horthy Miklós egyetem uj helyzet előtt.** A szegedi Horthy Miklós tudományegyetem tanácsa lelkesedéssel állapitotta meg, hogy a Délvidék visszatérése a Horthy Miklós tudományegyetemet uj helyzet elé állitotta és uj feladatokat ró rá. Elhatározták, hogy a közoktatásügyi miniszterhez fordulnak, hogy a szünetelő jogi kar az 1941—42. tanév elejétől megkezdhesse működését. A Délvidék különleges mezőgazdasági érdekeire való tekintettel azt is kérik, hogy az egyetemen mezőgazdasági fakultást állitsanak fel.

— **Elfogták Hegyeshalomnál Böszörményi Zoltánt.** A hegyeshalomi rendőri kirendeltség csütörtökön éjjel rádiótávirathan értesitette a budapesti főkapitányság központi ügyeletét, hogy ott a határállomáson felismerték és elfogták dr. *Böszörményi Zoltánt*, aki ellen 1938-ban körözést adtak ki. A „kaszáskeresztes' mozgalom volt vezetője — mint ismeretes —, mikor a Kuria jogerősen elitélte, eltünt Magyarországról és azóta külföldön tartózkodott.

— **Halálragázolta a villamos.** Egy 26-os villamos szerdán éjjel a Kőbányai-uton elütötte Balogh István 32 éves borbélysegédet. A mentőkocsiban meghalt.

Kimaradás

Gáspár Antal rajza.

BIZTOS UR: Hát kegyed meg mit settenkedik itt, Kovács ur?
ISMERŐS KÖRNYÉKI LAKÓ: Nem merek hazamenni. A feleségem van most éppen őrségen.

— **Vidám órák az Esterházy-utcai pártkörben.** Lapunk husvéti számában néhány mulatságos esetet elevenitettünk fel a nemsokára költözködő Esterházy-utcai pártkör életének óráiból. Egyik olvasónk cikkünkhöz a következőket fűzi:

Az Esterházy-utcai párthelyiség nemcsak a nagy politikusok pártéletének volt a szinhelye, de betörtek oda néha a „mezei hadak" is. Vidéki korifeusok, pártvezetők, tisztes kisiparosok és egyszerü kisgazdák. Különösen ha válság volt és kellett a bizalom. Egyszer éppen „bizalmat szállitottunk", majd ebédre látott bennünket vendégül a pártvezetőség a hires márványteremben. Ugy ültünk: egy király, egy cigány — egy miniszter, egy paraszt. Velem szemben Lapostyán Józsi bácsi ült, a dorogmai kurátor és ő mellette a honvédelmi miniszter, áldott emlékü Gömbös Gyula, aki nagyon szerette a jóarcu, értelmes beszédü gazdaembereket.

Gróf Károlyi Gyula volt a miniszterelnök, hát az ebéd bizony, egyszerü volt. Krumplileves, valami sült meg tészta. Józsi bácsi restelkedve forgatta a kanalat annyi fényes ur között, de Gömbös Gyula folyton kinálta:

— Egyen, bácsi!

Józsi bácsi evett. De ha abbahagyta, Gömbös Gyula kedvesen fogta a tálat és megpakolta a tányérját:

— Egyen, bácsi, ne hozzon szégyenbe!

Kétszer ismételték meg a pecsenyét, de Gömbös Gyula még harmadszor is odatett a Józsi bácsi tányérjára két jó szelet sültet és váltig ösztökélte:

— Egyen már, bácsi!

És Józsi bácsi — mit tehetett egyebet az ellenállhatatlanul kedves invitálásra —: ujra evett. De amikor előkerült a tészta, ijedten háritotta el magától a tálat:

— Köszönöm, elég volt.

— Hát a tésztából nem mer enni, bátyám? — nevetett Gömbös.

— Nem lehet, Uram — szólalt meg végre Józsi bácsi — hetven éves vagyok és gyenge már a gyomrom.

Szegény jó Gömbös Gyula olyan jóizüen kacagott, hogy a könnyei potyogtak a nagy nevetéstől... (Szendrey László.)

— **Helyreigazitás.** A Pesti Hirlap április 17-iki számában megjelent „Levél a Szerkesztőhöz" aláirója helyesen: Dr. szentlőrinczi Liebermann Tódor kórházi főorvos. főiskolai tanár.

A biztositó intézetek és a háborus kockázat

A hivatalos lap pénteki számában megjelent kormányrendelet szerint a biztosito vállalatok ezentul kötelesek lesznek az életbiztositási összegeket abban az esetben is kifizetni, ha a biztositási szerződés eredetileg *a háborus kockázatra nem terjed ki.* A biztositók kötelezettsége nemcsak a bevonult és a háboruban részt vett, hanem a háborus események folytán meghalt *polgári személyekkel* szemben is fennáll. A biztositott felek kötelesek háborus kockázati pótdij cimén évente a biztositási összeg 6%-át fizetni. Az igy befizetett pótdijak „háborus többlethalandósági alap"-ba folynak be és ebből a biztositó vállalatok csak annyit használhatnak fel, amennyi a háborus többlethalandóság fedezéséhez szükséges. Az alapnak esetleg fennmaradó részét *a háboruban rokkanttá vált biztositottak között osztják fel.* A pénzügyminiszter a pótdij fizetési időszak kezdetét április 11-ében állapitotta meg s annakidején külön rendelettel fogja a pótdijfizetési kötelezettséget megszüntetni.

A Pesti Hirlap gyüjtése

az árvizkárosultak fölsegélyezésére

Az árvizkárosultak fölsegélyezésére a Pesti Hirlaphoz közvetlenül az alábbi ujabb adományok érkeztek:

Faragó István (Érdujfalu) — —	10.— P
Fazekas Lajosné (Rákosszentmihály) — — — — — — —	1.— P
Mai gyüjtésünk — —	11.— P
Előző kimutatásunk —	45.356.35 P
A Pesti Hirlaphoz közv. érkezett	45.337.35 P
A 150.700 sz. csekkszámlára befolyt	32.035.23 P
A Pesti Hirlap gyüjtése eddig —	**77.402.58 P**

Postatakarékpénztári

csekklapjainkon érkezett adományok:

Április 16-án

Koncz Dániel (Irsa) — — — —	30.— P
Özv. Sebesta Kolosné (Bp.) — —	25.— P
Cifranegyedi rk. Olvasókör (Eger)	22.92 P

10—20 pengős adományok:

Dünkel Jakab (Szirma), Wandruska György (Bp.) 20—20 P, dr. Kovács Ödön (Szeged), Horváth János (Árpádhalom), dr. Kómár Gyula (Orosháza), Rauchbauer J. Jenő (Debrecen), dr. Horváth Lajos (Bp.) 10—10 P.

1—6 pengős adományok:

Csajághy István (Keszthely) 6 P, Rill Géza és Egon (Bp.), Szűcs János (Zánka), Takács Béla (Bp.), Dezső Janka (Szombathely), Szücs János (Hódmezővásárhely), — Kisfaludy Károly (Sopron), N. N. (Komádi), Korányi Ilona és Gizella (Kassa) 5—5 P. Benczik Gézáné (Bp.), Bauer Sándor (Pestszentlőrinc), Cserényi István (Szatmárnémeti), Sári Károly (Győr) 3—3 P, Egi Mária (Szécsény), Lelka András (Terény), Raksányi Elemér (Bzamárdi), Harsányi Gergely (Ökécske), Ligeti Ede (Sajókaza) 2—2 P.

Összesen — — — — 237.92 P

— **Öblitik a vizcsöveket!** A Vizművek értesiti a IV. kerület, valamint a kerületet határoló Deák Ferenc-utca, Károly királyut, Muzeum-körut és a Vámház-körut mentén lakó fogyasztókat, hogy hétfőn és kedden reggel 9 órától este 6 óráig az utcai vizcsőhálózatot öbliteni fogja. Átmenetileg a viz megzavarosodhatik és a nyomás az öblités tartamára csökkenhet. Ezért felhivják a magasabb emeleten lakó fogyasztók figyelmét, hogy erre az időre vizszükségletükről a szükséghez képest gondoskodjanak.

— **Internáltak öt rémhirterjesztőt.** A főkapitányság tiz rémhirterjesztőt közigazgatási elbánás alá vont és közülük ötöt: *Révész László* 39 éves tőzsdeügynököt. *Bier Félix Leó* 65 éves tőzsdeügynököt. *Teleki János* 39 éves szabósegédet, *Valóczi József* 57 éves ügynököt és *Enyedi Gyula* 39 éves zsokét, a toloncügyosztály *internálta.* A másik öt rémhirterjesztőt átadták a főkapitányság bűnügyi osztályának, mert *tettük sulyosabb elbirálás alá esik és az állam és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvénybe és a honvédelmi törvénybe ütközik*

Vizállás

Duna: Passau—Stein és Gönyü—Paks között árad, máshol apad; Pozsonyig közepes, lejebb magas vizállásu. Schärding 290, Passau 557, Aschach 290, Struden 531, Stein 444, Bécs 463, Pozsony 369, Komárom 506, Budapest 472, Paks 390, Baja 532, Mohács 553. Rába: Szentgotthárd 18. Dráva: Barcs —9, Drávaszabolcs 94. Tisza: Záhonyig és Csongrádnál árad, máshol apad; Záhonyig közepes, lejebb magas vizállásu. Máramarossziget 118, Visk 76, Tekeháza 84, Tiszaujlak 94, Vásárosnamény 296, Záhony 210, Tokaj 628, Tiszafüred 646, Szolnok 732, Csongrád 785, Szeged 791. Szamos: Dés 18, Szatmár 100. Bodrog: Sárospatak 470. Sajó: Bánréve 128. Hernád: Hidasnémeti 174. Berettyó: Margitta 115. Körösök: Csucsa 45, Nagyvárad —46, Békés 438, Gyoma 580. Maros: Makó 310. Balaton: Siófok 106. Velencei tó: Agárd 139.

*

Budapesten a nap kel 5.51-kor, nyugszik 19.37-kor, a hold kel 1.46-kor, nyugszik 11.35-kor.

Olvasmányaink

A divatos indiai regényt, amely egy ideje kötelező házi magánolvasmánya mindenkinek, nemrégiben kölcsönadtam egy kedves asszonyismerősömnek. A napokban aztán találkoztam vele, szóbakerül a könyv, mire a hölgy, aki nemcsak kedves, hanem okos teremtés is, azt mondja: ha megengedi, magamnál tartom és elteszem más időkre. Most nem tudok ennyire komor és izgalmas könyveket olvasni, ugyis elég izgalmas időket éljünk. Tudja mit olvasok? Mikszáthot, Jókait, az egyik csupa derü és bölcsesség, a másik csupa romantika és képzelet, igy aztán már napközben is az esténék örülök, amikor nyugodtan és élvezettel átadhatom magam az olvasás legtisztább gyönyörüségének. „Igaza van" — mondtam és még az este előkerestem a Szent Péter esernyőjét. Diákkoromban olvastam utoljára és bizony féltem a viszontlátástól, — régi szerelmeit, évek multával, akkor sem tanácsos viszontlátni az embernek, ha csupán könyvek. De elég volt néhány lapot elolvasnom, hogy a mese meghitt édességében olyan uj és mély zamatokat izleljek meglepetten, amelyekről nem is tudtam azelőtt, ugy látszik, vannak könyvek, amelyek akkor válnak bennünk nemes aszúvá, ha az idő már felettünk is eljárt. Ez az egyik tanulság, amelyet bölcs asszonyismerősömnek köszönhetek, mert nélküle talán soha eszembe sem jut a Szent Péter esernyője. A másik tanulság még sokkal általánosabb és időszerübb. Nemrég olvastam egy francia ujságban, hogy a háboru óta a franciák előveszik könyvtárukból a porlepett Ohnet-regényeket és a diákkorukban olvasott Verne Gyulákat, — nincs ezeknél ma divatosabb olvasmányuk. Egészen bizonyos, hogy Victor Hugo és az idősebb Dumas is uj népszerüségüket élik, mintahogy a háborus Európa minden népe benyul könyvespolcainak leghátsó sorába és előszedi a maga régi romantikus iróit. Nem lehetünk egyszerre regényhősei és olvasói ugyanannak a valóságnak. Ma kissé mindnyájunkat regényhőseivé tett a körülöttünk zajló és bennünk visszhangzó valóság, tehát, mint olvasók, menekülünk a romantikába, amelynek ma már semmi köze a valósághoz és a képzeletbe, amelynek nem is volt hozzá köze soha. Az is egyik lelki tünete a mai időknek, hogy az olvasmánytól nem várunk elmélyedést vagy fölemelkedést, tanulságot vagy világképet, csak pihenést, mákonyt, mesét. Ki tudja, nem ez jelent-e többet? Amint Szent Péter esernyőjét olvasom, ugy érzem, kevés iró töltötte be hivebben és áldásosabban küldetését, mint a mi Mikszáthunk ...

(—thy.)

— **„Dél visszatér" emlékbélyegek.** A posta vezérigazgatósága április 21-én a déli országrészek visszatérése emlékére a 10 és 20 filléres bélyegeket „Dél visszatér" felirással hozza forgalomba. Ezek a bélyegek 1942 junius végéig bárhova szóló küldemények bérmentesitésére felhasználhatók. — A déli visszatért területeken az ott megnyiló postahivatalok működésük megkezdése napjától május 31-ig bezárólag „(Helység neve) visszatért 1941" feliratu különleges alkalmi bélyegzőket használnak

— **Két és félévi fegyházra itélték a bolgár kertész gyilkosát.** Haulitusz Ferenc csarnoki hordár néhány héttel ezelőtt több baltacsapással agyonütötte *Nedelkó Nedelcsev* bolgár kertészt. A királyi ügyészség Haulitusz ellen szándékos emberölés büntette miatt emelt vádat és csütörtökön vonta felelősségre a büntetőtörvényszék Fonyódytanácsa. A biróság *szándékos emberölés bűntettében mondotta ki bűnösnek Haulituszot és két évi és hat hónapi* fegyházbüntetésre itélte. Az itélet nem jogerős.

— **Liliomhagymáink** megérkeztek Hollandiából. Monori Mag, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. szám.

— **Házasság.** Dr. *Kopp Jenő*, a székesfővárosi képtár igazgatója, néhai *Kopp József* és *Adamovich Mária* fia szombaton este 6 órakor vezeti oltárhoz a zugligeti Angolkisasszonyok templomában *Waigand Ilit*, néhai dr. *Waigand József* és néhai bátaszéki *Romeiser Ilona* leányát.

Besei *Tóth Irén* és *Noviczky Ferenc* Székesfehérvárott házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Kalger Lajos f. hó 14-én eljegyezte özv. *Kottlinszky Károlyné* urnőt (Budapest).

Egyesületek és előadások

A X. kerületi hadirokkantak ápr. 19-én a kőbányai kaszinóban zászlóalapjuk javára dr. vitéz József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegasszony fővédnökségével reggelig tartó tánccal egybekötött nagyszabásu művészestét rendeznek kiváló fővárosi művészek felléptével. Jegyek kaphatók a X. ker. elöljáróság portásánál, a kőbányai dohánytőzsdékben és este a pénztárnál.

A Magyar Pedagógiai Társaságban (Akadémia heti ülésterme) szombaton 5 órakor vitéz Fraknóy József tankerületi kir. főigazgató „Az érdeklődés jelentősége a nevelő oktatásban" cimmel székfoglaló előadást tart.

— Itéletek légoltalmi kihágás miatt. A XIV. ker. kapitányság büntető birája légoltalmi kihágás miatt *Károly János* kocsist a riasztóügyeleti szolgálat megtagadása miatt 30 napi elzárásra, *Weinek János* szobafestőt, mert a riasztóügyelet alatt az utcán sétált, 8 napi elzárásra itélte. *Bokor Adorján* gyárigazgatót 10 napi elzárásra átváltoztatható *300* pengő, *Spannhoff Zoltán* pénzbeszedőt 10 napi elzárásra átváltoztatható *100 pengő*, *Mayer Róbert* magánhivatalnokot 6 napi elzárásra átváltoztatható 60 pengő, *Sárközi Antal* zenészt 4 napi elzárásra átváltoztatható 40 pengő pénzbüntetésre itélték, mert nem sötétitették el lakásukat. *Steindl Lajos* gépkocsivezető a riasztás alatt nem szállt ki gépkocsijából, 3 napi elzárásra átváltoztatható 15 pengőre itélték. *Marti József* magántisztviselő az elsötétitett utcán zseblámpát használt, kétnapi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre itélték. A X. ker. kapitányság *Dési Jenő* bőrkereskedőt *10 napi elzárásra* itélte, mert kifutóját, aki légoltalmi szolgálatra volt kötelezve, *elbocsátotta*. Özv. *Horváth Zsigmondné* nyugdijast 2 napi elzárásra átváltoztatiató 50 pengő pénzbüntetésre itélték, mert lakását nem sötétitette el. A XI. ker. kapitányság 20 napi elzárásra átváltoztatható *200 pengő* pénzbüntetésre itélte jogerősen *Kürschner Dezső* kereskedőt, mert üzletét nem sötétitette el a rendelkezéseknek megfelelően.

— A Pesti Hirlaphoz érkezett adományok. Urmánczy Nándor szobrára: vitéz Fáy Fály Balázs 10 P, Istvánffy Béla 5 P. — A csiksomlyói templom restaurálására: M. C. (Bp.) 5 pengő.

— Halálozás. *Némethy Kálmán* ny. honvédalezredes, több hadikitüntetés tulajdonosa, a TÉBE kiadóvállalat igazgatója 64 éves korában *Budapesten* meghalt. Szombaton temetik a rákoskereszturi katonai temetőben.

Kertész Gyula nyug. postafőfelügyelő neje szül. *Kovács Luiza* f. hó 15-én meghalt Temetése f. hó 18-án, d. u. fél 4-kor lesz a farkasréti temető halottasházából.

Rozsonits József ny. Máv. műszaki tanácsos 61 éves korában *Rákospalotán* meghalt.

Csebi *Pogány Vazul* vincelleriskolai igazgató *Pozsonyban* meghalt.

Benedekfalvi Kiszely Istvánné, szül. *Kozelka Mária*, néhai Kiszely István, Árva vármegye v. árvaszéki elnökének özvegye, 71 éves korában Rákosszentmihályon meghalt.

Kiss Kálmánné evang. lelkész özvegye, 75 éves korában Békéscsabán meghalt.

Bambera József folyó hó 16-án 55 éves korában meghalt.

Dr. *Halvax Ödönné* **58 éves** korában *Kaposvárott* meghalt.

LÓVERSENY

A csütörtöki ügetőversenyek eredményei

Csütörtökön üzembe került a versenypálya *uj versenyintézőségi épülete*. A felavatás csendben történt. A hároméveseк között *Udvarbiró—Victória—Huba* volt a befutási sorrend. A győztes 31.9-es időben nyert (66, 22, 15, 20, 145—197). A *Csokor-dijat*, miként vártuk, *Néma* nyerte *Galiba* előtt. *Ezres* nem futott, *Dusi* lett a harmadik (59, 18, 10, 12, 63—94). Az amatőrök között a 20 méteres előnnyel induló *Fekete Barát* verhetetlen volt, *Dancsi* és *Peter Pilot* jutottak helyezéshez (21, 19, 51, 61, 192—275). *A IV. futam elmaradt.* A Husvéti hendikepben *Jónás—Zivatar D.—Csapláros* volt a befutási sorrend (44, 17, 27, 18, 273—176). A VI.-ban *Négus II. 26.3-ra javitva rekordját* megelőzte a célban *Siroccot* és *Margit S.-t*. *Uzsorás* nem indult. *Mikola* nem volt menőkedvében (305, 36, 75, 42, 27, 94—1176). A VII.-ben *Emke* nyert *Pamuki Harpia* és *Gulliver* ellen tizenegyes mezőnyben (31, 22, 22, 34, 158—180). A VIII.-ban *Aprod of Pamuk* legyőzte *Szabolcsot* és *Bokrost*. Kilenc ló futott (93, 20, 16, 15, 235—175). A IX.-ben *Orgona II.* majdnem végig vezetett, a cél előtt fél méterrel ugyanis *Dáma* elhagyta. *Pique Dame* lett a harmadik. *Dáma ezzel a formájával már két hónap óta adós volt* (28, 23, 29, 30, 196—196). *A X. futam nagyon érdekes verseny volt.* A rosszul melegitő *Cirkáló* a versenyben pompásan futott. *S. Irmus* és *Nebojsa* előtt nyerte a versenyt 28.6-os idővel. *Dalma J. F.* lett a negyedik. *Bakony MIR* szemlátomást formán kivül van. *Little Tich* nem birta a helyezettek iramát (32, 20, 16, 18, 51—114). A XI.-ben *Elöljáró* hamarosan az élen termett. A reás *Csókos* (Marschall) mikor az élre igyekezett, már késő volt. *Csunya verseny volt* (214, 24, 16, 26). *Urilány* kapta a harmadik dijat.

SZINHÁZ ÉS ZENE

200.

Márai Sándor szinművének, a „Kaland“-nak szinlapján büszkélkedik ez a szám. Csütörtökön este adták elő *kétszázadszor* a Nemzeti Kamara Szinházban Márai darabját. Kétségtelenül a szinházi évad legnagyobb sikere a „Kaland“. *Siker.* Mit jelent ez a szó? Valami varázslatosat. Pontosabban azt jelenti, hogy valami *varázslat sikerült.* Az iró mondanivalója, a költő szavai olyan életre keltek a szinpad és a szinészek mesterségének titokzatos ereje által, hogy a mese sürübb és valóságosabb, mint az élet hétköznapi valósága. Hogy ez a varázslat sikerüljön, ehhez igazi iró és igazi szinészek kellenek.

Márai darabja az igazi irodalom és az igazi szinművészet legszerencsésebb találkozása. Ezzel magyarázható a sikere. *Rajnai Gábor* élete, művészi pályája legteljesebb alkotásának tekinti a „Kaland“ főszerepét. Saját vallomása szerint még egyetlen szerep se fogta meg, ejtette enynyire rabul szinészi képzeletét, sőt egész emberi valóját. A bölcsesség okos fölényének és az elviselhetetlen fájdalomnak harca az emberi élet legigazabb, legörökebb problémája. Ezt a harcot éli át mélyen és szenvedélyesen Márai férfihőse. *Tőkés Anna* szerepe az ismeretlen végzet felé rohanó szabad, öntudatlan büszkeség és elszántság gyönyörü jelképe. Valódi és mély emberi titkokról szól ez a darab és sikerével bizonyságot tesz arról, hogy a valódi, az igazi érdekli legjobban a közönséget is.

*

A darab jubiláris előadásán az elsötétités ellenére is zsufolásig megtelt a szinház nézőtere. *Márai Sándor* a második felvonás végén jelent meg a szinpadon, hogy megköszönje a közönség tapsait. A Nemzeti Kamara Szinháznak sok sikert látott falai kevés olyan ünneplésnek voltak tanui, mint amilyen Márai darabjának jubiláris előadásán a szinház nézőterén lezajlott. A közönség hosszan, lelkesen ünnepelte a szerzőt, aki a tapsokat szerényen a szereplőkre háritotta át.

A Nemzeti Szinház németországi vendégszereplése

Mint ismeretes a Nemzeti Szinházat két előkelő német szinház hivta meg vendégszereplésre. Az első meghivás *Frankfurt am Mainba* szólitotta a Nemzeti együttesét, mely május 18. és 31. között tesz eleget *Hans Meissner* főintendáns meghivásának. A második meghivás a világhirü német szinész: *Heinrich George* részéről érkezett, aki mint a berlini Schiller Theater intendánsa hivta meg a Nemzeti Szinházat Berlinbe. A Nemzeti Szinház együttese *Goethe* ritkán játszott első fogalmazásu Faust-jának, az ugynevezett „Urfaust“-nak magyar nyelvü bemutatásával szerepel, amelyet *Jékely Zoltán* forditott le magyar nyelvre. Faust-ot *Uray Tivadar*, Mefistót *Timár József*, Grätchent *Szörényi Éva* alakitja.

Amennyiben az „Urfaust“ játszási időtartama nem töltene be egy teljes szinházi estet, tervbe vették, hogy a magyar költészet remekművei közül *Vörösmarty* „Csongor és Tünde“ mesejátékából külön a vendégjáték céljára kilenc képből álló összevont formáju, egyórás időtartam alatt lepergő szinpadi átdolgozás készüljön.

A német-magyar kulturális egyezmény keretében lejátszódó vendégjáték-esték második darabja modern magyar szerző társadalmi szinműve lesz: *Márai Sándor* „Kaland“ cimű drámája kerül előadásra Frankfurtban és Berlinben. Márai Sándor nemcsak többéves németországi ujságirói működése révén ismeretes Berlinben, de könyvei mindent felülmuló népszerüségnek örvendenek a német olvasóközönség körében. Darabjának előadását a Birodalmi Szinművészeti Kamara illetékes tényezői kérték már csak azért is, mert a jövő szini évadban Gustav Gründgens, a berlini állami szinházak főintendánsa kivánja bemutatni és ő maga, aki ma a németek első szinésze, alakitja majd az orvosprofesszor szerepét. Szó van arról is, hogy viszonzásképen Gustav Gründgens eljátssza majd Budapesten Márai Sándor darabját egy vagy két estén át német együttessel a Nemzeti Szinház Kamara Szinházában.

Az „Urfaust“-ot és a „Csongor és Tündé“-t dr. *Németh Antal*, a Nemzeti Szinház igazgatója rendezi. Az „Urfaust“ diszleteit *Horváth János*, a „Csongor és Tünde“ diszleteit pedig *Jaschik Álmos* tervezi.

Kéler Taszilő mai hangv. elmarad.

Rövid hirek

Szegi Pál, lapunk szinházi szerkesztője „A szinész és a szerep. A játék valósága“ cimmel előadást tart hétfőn este ½9-kor a Dolgozó Nők Clubjában (Mérleg-u. 2.)

*

A Nemzeti Szinház legközelebbi bemutatója egy nálunk még ismeretlen nagy orosz irót ismertet meg a magyar közönséggel. *Osztrovszkij* „Örvény“ cimü drámája ápr. 26-án kerül előadásra. A darab főszerepét *Vizváry Mariska* játssza, aki két év óta nem lépett fel a Nemzeti Szinházban. *Somogyi Erzsi, Olthy Magda, Gobbi Hilda, Bartos, Gózon, Pataky, Ujlaky* és *Ungvári* játsszák az érdekes ujdonság többi szerepét.

*

A „Peer Gynt“ végleges szereposztását most hozta nyilvánosságra a Nemzeti Szinház. A cimszerepet, mint már megirtuk, felváltva játsszák *Jávor Pál* és érdekes kisérletként a szerepet kétfelé bontva: a fiatal Peert *Apáthy Imre*, az öreg Peert pedig *Lehotay*. Solvejget *Szeleczky Zita*, Anitrát *Lukács Margit*, Aaset *Gobbi Hilda*, a zöldruhás nőt *Rápolthy Anna*, Ingridet *Olthy Magda*, a kovácsot *Ujlaky*, Solvejg apját *Onódy*, a többi szerepet pedig *Eöry Kató, Biró Anna, Bornemissza Éva, Várkonyi Zoltán, Major Tamás, Gabányi László* és *Forgács Antal* alakitja.

*

A Madách-Szinház ápr. 24-én mutatja be második saját produkcióját, a „Bécsi gyémántok“ c. zenés történelmi vigjátékot.

*

Báthory Giza művésznő temetése pénteken d. u. ¼4 órakor lesz a Kerepesi-uti temetőben.

*

Hir Sári, a kiváló magyar zongoraművésznő a szólistája a Székesfővárosi Zenekar április 21-iki Liszt-estjének. Műsoron: Orfeusz, Vándor ábránd, Magyar ábránd és a Tasso szimfónikus költemény.

SPORT

A Ferencváros labdarugói kétszer egymásután otthon küzdenek a bajnokságért

Az elmaradt husvéti torna nem nyujtott alkalmat a Ferencvárosnak —, amely félcsapatával részes volt a kölni vereségben —, hogy az egyik vezető bécsi csapattal szemben elégtételt vehessen. A most soron lévő bajnoki mérkőzések erre ugyan kevésbé alkalmasak, mert az előrelátható siker sem vigasz a sulyos nemzetközi vereségért.

A Salgótarján, majd egy hét mulva a Haladás elleni bajnoki labdarugómérkőzések azonban arra mégis jók lesznek, hogy a Ferencváros játékosai formájukban előbbrehaladjanak és előkészitsék a zöldfehér együttest a későbbi, nagyobb feladatok sikeres megoldására.

Elmaradnak a vivóversenyek. A szövetség egyéni tőrvivóbajnoki versenye és a BSE tőrvivó csapatversenye a vivók másirányu elfoglaltsága folytán elmarad.

Mozgás, erő és szépség jelige alatt rendezi meg a Koszoru-szervezet szombat esti torna- és táncbemutatóját a Városi Szinházban. Hatósági rendelkezés folytán a bemutató este pontban hétkor kezdődik.

Az evezősszövetség közgyülésén uj elnököt választottak dr. Wünscher Frigyes személyében, akinek munkatársai dr. vitéz Csik László és Philippovich Károly társelnökök, valamint dr. Levitzky Károly, dr. Kammermayer Oszkár, dr. Pogány Béla és Alexander Imre alelnökök. A tiszteletbeli elnöknek megválasztott dr. Perczel György eddigi elnöknek a közgyülést követő vacsorán a szövetség emlékserlegét nyujtották át.

Az országuti kerékpáros versenyek egyelőre elmaradnak és a folyamatban lévő engedélyezésig hétről-hétre közös edzéseket rendeznek a gödöllői országut 10 km-es kövétől.

A bécsi Rathaus körüli kerékpárosversenyre két magyar versenyzőt hivnak meg.

A főutvonalak kerékpározási tilalmának felfüggesztését kérik a gépjármű forgalomban bekövetkező korlátozásokra való hivatkozással.

A Beszkárt sporttelepén külön uj tekecsarnok épült, amelyet csütörtökön este avatott fel a Beszkárt a tekézőszövetség vezetőinek jelenlétében. Az uj épület négy aszfaltpályájával a legmodernebb tekepálya.

KÖZGAZDASÁG

A Budapesti Nemzetközi Vásáron a már szinte készen álló vásár területén a leggyorsabb ütemü munka most a külföldi államok pavillonjai körül folyik. A „Nemzetek Tere“ mentén elhelyezkedő hét külföldi pavillon közül Olaszország egyik épülete már majdnem készen áll. Svájc és Szlovákia a tetőfedésnél tartanak. Gyors ütemben állitják Németország nemzeti épületét és Japán csarnokát is. A hét végére teljesen elkészül az orosz Szovjet-Unió impozáns épülete, amely a vásár egyik legnagyobb érdekességének számit. Nemcsak azért, mert a magyar közönség a május 2-án megnyiló Nemzetközi Vásár orosz kiállitása utján először kap részletes tájékoztatást a szomszédos világbirodalom gazdasági jelentőségéről, hanem azért is, mert a Szovjet-Unió moszkvai tervek szerint készitett 1000 négyzetméter alapterületü pavillonja a legnagyobb a vásáron szereplő nemzeti épületek között, tartalmában pedig számtalan olyan árut hoz, amelyet a magyar közönség, sőt a gazdasági élet szakértői is jórészt itt látnak először. Az orosz kiállitás áruját 60 tonna befogadóképességü három Pullmann-teherkocsin kedden inditották el Moszkvából. Moszkvai jelentés szerint már elindult az orosz fővárosból az a háromtagu bizottság is, amelyet a külkereskedelmi népbiztosság a szovjet-kiállitás művészeti és szakszempontok szerint való elrendezése miatt küld a vásárra.

Utalványra rézmészport kapnak a szőlősgazdák. A földmivelésügyi miniszter gondoskodott megfelelő mennyiségü rézmészpor kigyártásáról, mert ez a védekezőszer a rézgálic pótlására alkalmas. A kormányrendelet értelmében rézmészpor csak utalvány alapján szolgáltatható ki a vevőknek, továbbeladás céljából kereskedő részére utalvány nélkül is kiszolgáltatható. A szőlősgazdák részére kiszolgáltatható rézmészpor mennyiségét kat. holdankint 5 kilóban állapitották meg.

Értékpiac

A részvénypiacon lanyhán indult az üzlet. A tőzsdeidő második felében a vételi megbizások lehetővé tették a veszteségek egy részének megtérülését. Voltak egyes papirok, amelyeknek árfolyama meg is javult. A kötvénypiacon az 1914. évi fővárosi kölcsön előző magas áremelkedése után hanyatlott.

SZINHÁZAK		OPERA (½3, 7)	NEMZETI (3, 7)	VIG (½4, 7)	KAMARA (3, 7)	MADÁCH (3, 7)	VÁROSI (½3, 7)	MAGYAR (½4, 7)	FŐVÁROSI (½4, 7)	ANDRÁSSY (½4, 7)	KAMARA VAR H.½9V.½4,¼7,9
Péntek		Cigánybáró C.20(½7)	A fülemile N. I. 8.	Szinház L.	Kaland	Négy asszonyt	Filmm. (¼4, 6)	2000 pengős T.	Fityfiritty	Ne játssz a szer.	Pesti szimf.
Szombat		Tell V. D. (½7)	A fülemile VII. 16.	Szinház	Kaland	Négy asszonyt	Tarka est	2000 pengős férfi	Fityfiritty	Ne játssz a szer.	Pesti szimf.
Vas.	d. u.:	Romeo és Julia	Cyrano (½3)	Szinház	Kaland	Négy asszonyt	—	2000 pengős	Fityfiritty	Ne játssz a szer.	Pesti szimf.
	este:	Faust (½7)	A fülemile I. 6.	Szinház T.	Kaland	Négy asszonyt	Marnitz tangóh.	2000 pengős C.	Fityfiritty	Ne játssz a szer.	Pesti szimf.

VIG. (½4). Szom. d. u.: Szinház (G. 8. bérl.) (szom. d. u.-i bérl.) — **VÁROSI.** Vasárnap d. e.: Süt a nap (10). — **PESTI.** (½4, ½8). Naponta: A meztelen igazság. — **KOMÉDIA** (½5, ¼9). Naponta: Vigyázat, törékeny! — Péntek: **akcióban.** — **NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK** (Podmaniczky-u. 8.) (4, 8). Naponta d. u.: Aranyszőrü bárány. — Naponta este: Toldi. — **ROYAL VARIÉTÉ** (½4, 8). Naponta: Nemzetközi artista-revü. — Csütörtök, szombat délután is.

SZINHÁZAK MÜSORA

Opera. A cigánybáró. Strauss J. 3 f. dalj. (Tamás I., Raffai E., Maleczky) (C. 20. bérl.) (½7). — Nemzeti. A fülemile. Szabados A. 3 f. szinj. (Gózon, Nagy I., Abonyi) (N. I. 8. bérl.) (7). — Vig. Szinház. Maugham—Jerome 3 f. vigj. (Mezey M., Somlay, Benkő) (L. bérl.) (7). — **Kamara.** Kaland. Márai S. 3 f. szinműve (Rajnay, Tőkés A., Makay M., Jávor) (7). — Madách. Négy asszonyt szeretek. Bókay J. 3 f. kom. (Bajor G., Uray, Csortos) (7). — Városi. Film-müsor (½4, 6). — Magyar. 2000 pengős férfi. Barabás P. 3 f. vigj. (Bulla E., Simor E., Hajmássy) (T. bérl.) (7). — Fővárosi. Fityfiritty. Halász—Buday 3 f. operettje (Honthy H., Kiss M., Latabár) (7). — Andrássy. Ne játssz a szerelemmel, Decoin 3 f. vigj. (Muráti L., Páger, Vaszary P.) (7).

MOZIK MÜSORA

ÁTRIUM (T. 153—034). **Igy élni jó** (½6, ½8, ½10; szo., vas., ü. ½4-kor is).

BELVÁROSI HIRADÓ. T. 181-244. Honvédségünk a Bácskában. A balkáni háboru, stb. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradók. **D. e. 10-től éjfélig.**

CASINO, Eskü-ut 1. (T. 383—102). 3-ik hétre prol.! **A Manderley-ház asszonya** (½5, 7, ½10; szom., v., ü. 2-kor is).

CITY (Tel. 111—140). 2-ik hétre prol.! **Gulliver a törpék országában. — A viz akrobatái** (¾6, ¾8, ¾10; **szo., v. és ü.** ¾4-kor is).

CORSO (Tel. 182—818) Ujhold (½6, ½8, ½10; szom., v., ü. ½4-kor is).

DECSI (T. 125—952). Igy élni jó (¼6, ½8, ¾10; szo., v., ü. 3, ¼6, ½8, ¾10).

FÓRUM (T. 189—707). **Egy tál lencse** (5, 7, 9; szom., v., ü. 3, 5, 7, 9).

HIRADÓ FILMSZINHÁZ (T. 222—499). Honvédségünk a Bácskában. A balkáni háboru, stb. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradók. D. e. 9-től éjfélig.

KAMARA (T. 423-901). **Hatos fogat** (11, 2, 4, 6, 8, 10). Első három mérsékelt.

PALACE (T. 221—222). **Dankó Pista. — Kolumbus Kristóf** (Rajzf.) (11, 2, 4, 6, 8, 10). Első három mérsékelt.

RADIUS (T. 122—038). 4-ik hétre prol. **Közbelép a feleségem** (½6, ¾8, ¾10; szom., v., ü. ½4-kor is).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Öt előadás

szórakoztatja ma jegyakciónk közönségét: a „2000 pengős férfi“, a „Fityfiritty“, a „Ne játssz a szerelemmel“, valamint a Kamara Varieté és a Komédia vidám müsora. Nagy az érdeklődés valamennyi iránt.

Vasárnap az Operaházba délután a „Romeo és Julia“, a „Fából faragott királyfi“ és a „Csárdajelenet“, este pedig a „Faust“ kedvezményes jegyeit árusitják jegypénztáraink.

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a müsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—35—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 225—686). — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—99). — Krisztina-körut 133. (Tel. 1—509—24). — Horthy Miklós-ut 29. (Tel. 2—[illegible]—95). — Margit-körut 8. (Tel. 1—520—25).

ROYAL APOLLO (T. 222—002). 2-ik hétre prol. Gulliver (5, 7, 9; szom., v., ü. ½4, ½6, ½8, ½10).

SCALA (T.: 114—411). Balkezes angyal (¼6, ½8, ¾10; szom., v., ü. 3-kor is).

URÁNIA (T. 146—046). **Kora Terry** (Rökk M. revüfilmje) Hétk. 5, ¼8, ½10; szom., v., ü. ¾3-kor is).

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Eladó birtok (½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** A notredamei toronyőr (½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Szeressük egymást (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Eladó birtok (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Szeressük egymást (½5, ¾7, 9). **Capitol.** 3-ik hétre prol. Alipang (11, ½2, ¼4, ¼6, ½8, ½10). **Corvin.** Frankenstein fia (¼4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** A szerelem nem szégyen (4, 6, 8, 10). **Gloria.** Eladó birtok (½5, ¾7, 9). **Homeros.** Prol.! Oz, a csodák csodája (¾5, 7, ¼10). **Ipoly.** Pekingi lány (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Az eladó birtok (½4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** Balalajka (½4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Az eladó birtok (¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** Stan és Pan, Zoro és Huru, Popey, Miki egér (½4, ½6, ½8, ½10). **Otthon.** Nem gyerekjáték (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Nem gyerekjáték (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Szerelem és vérpad (½4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** Április 20-án: Szerelem és vérpad. 22.: Bécsi vig asszonyok (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Stan és Pan, Zoro és Huru, Popey, Miki egér (11, ½2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10). Turán. Eladó birtok (11, ½2, 4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MÜSORA

Budapest I. pénteki müsora. 6.40 Ébr., torna. 7 Hir, étrend, hangl. 10 Hir. 10.20 Felolv. 10.45 Előad. 11.10 Vizj. 12 Himnusz. 12.10 Gordonka zong kisérettel. 12.40 Hir. 12.55 Ének zong kisérettel. 1.20 Idő, vizállásj. 1.30 Tánczene. 2.30 Hir. 2.45 Müsorism. 3 Árak, árf. 3.20 Honvédzene. Közben „Mit főzzünk?“ 4.10 Előad. Utána ifj. közlemények. 4.45 Időj., hir. 5 Hir szlov. és ruszin ny. 5.15 Cigányz. 6 Csevegés. 6.25 Az Opera előadásának ism. 6.30 Cigánybáró. Közben 7 Hir magy., ném. és rom. ny. Az I. felv. után kb. 7.45 Külügyi negyedóra, sportközl. A II. felv. után kb. 9.10 Előad. 9.25 Cigányos hangl. 9.40 Hir. 10.10 Cigánybáró III. felv. 10.45 Szórakoztató hangl. Közben 11 Hir idegen ny. 12 Hir.

Részvények és kötvények (zárjelben zárlat). Nemzeti Bank 230 (229), Fonciére 82 (82), Első Bp. gőzmalom 22.50 (22.50), Hungária malom 58—57 (57.50), Bauxit 325—338 (336), Borsodi szén 15.25 (15.25), Szentlőrinci 10—9.75 (9.75), Kohó 27.60—27.90 (27.60), Aszfalt 9.10 (9.10), Kőszén 598—602 (602), Kerámia 29 (29), Nagybátonyi 52—51 (51), Salgó 52.75—52 (52.40), Urikányi 46.50—48.75 (48.60), Fegyver 59—60.50 (61.50), Ganz 25—25.40 (25.35), Acél 67 (67.50), Rima 140.50—144.25 (144), Ofa 18 (18), Nasici 87.50—85 (85.75), Nova 27—27.50 (27.50), Tröszt 78.90—79.50 (78.75), Délcukor 140—144 (142), Magyar cukor 168.50—173 (172), Georgia 38—38.50 (38.50), Izzó 213—218 (215), Dreher-Haggen. 283 (283), Gyapjumosó 22.25—22.75 (22.50), Pamutipar 57.75—58.75 (57.75), Műtrágya 65.50—64.50 (65), Vasuti forg. 30—30.75 (30.50), Telefon 12.75—12.95 (12.75). 1910. é. föv. 205 (205), 1914. é. föv. 423 (425), 1927. é. föv. 128—127 (127).

Valuták. USA dollár 343—346, Kanadai dollár 250—300, Szlovákia 11.45—11.75, Lei 2.70—2.80, Líra 17.40—17.90, Svájci fr. 79.60—80.80, Svéd kor. 81.70—82.70.

Zürichi zárlat. Páris 9.60, London 17.25, New York 431, Brüsszel 69, Milánó 21.72½, Madrid 39.50, Amszterdam 229, Berlin 172.50, Stockholm 102.70, Oslo 98.50, Kopenhága 83.50, Szófia 4.25, Prága 17.30, Belgrád 10, Athén 3, Istanbul 3.37½, Bukarest 2, Helsinki 8.70, Buenos Aires 101½, Jokohama 101, Lisszabon 17.27.

Termény- és árupiac

A gabonatőzsdén a magpiacon jelentéktelen volt a forgalom. 50 mázsa hántolt komlós-lucernamag, 38 mázsa muharmag és 12 mázsa biborheremag kelt el. Biborheremagért 96% tisztasági garanciával győri paritásban 179 pengős árat fizettek.

A gabona- és terménypiac áralakulása. Buza 24, rozs 20, zab 22.70, tengeri 20.50. **Árpa:** sörárpa 25—27, ipari 24, takarmány 22, középmin. 21. Köles: fehér 44, vörös 42, egyéb 41. Káposztarepce 40, napraforgómag 30, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31.50, mák 250—255. Borsó: Viktória 51.40, zöld 41.40. **Bab:** fehér gyöngy 44.40, hosszu 47.40, Sopronkörny. 49.40, lapos 47.40—49.40, szokványbab 39.40—42.40, fürjbab 46.40—48.40, vegyes 37.40, barna 39.40, tarka 38.40. Lencse: nagy 63.40, közép 51.40, kis 41.40. Lucernamag: fehér bárcás 580, nyers 495, lóheremag: fehér bárcás 280, nyers 230. biborheremag 160—175, muharmag 78, tavaszi bükköny 54, csillagfürt 33, cirokmag 40—41, száritott répaszelet 12—12.50, tatárka 43, cirokszalma Ia 55—61, közép 45—50, pipás 36—40, göndör 13—14, dió 127.40. Buzakorpa 16.60—17.05. **Buzaliszt** (Bpest): dara 45.23—46.03, 0GG, 0G, 0F 44.23—45.03. EB 31.50—32.10, rozsliszt 31.60; (vidéki): dara 45.23—46.73, 0GG, 0G, 0F 44.48—45.98, EB 32—34.22, rozsliszt 32.09—33.55.

Sertésvásár. Felhajtás 267, mind elkelt. Árak: urad. zsirsertés páronként 340 kg-on felül 162—166, alul 154, szedett sertés elsőrendű 152, öreg sertés elsőrendű 148, félsertés szalonnával Ia 204, félsertéshus Ia 218, hátszalonna 28 kg-os sózott 194—204, háj 216, belföldi zsir 214, szalonna 3 drb.-os 197—207, sertés belsőrész 130, sertésbél. gyomoro 120—130, töpörtyü 130 40 fill.

Vágómarhavásár. Felhajtás 553 drb. A vásár irányzata élénk, április 11-től 17-ig közvetlen a vágóhidra 556 drb. szarvasmarha érk. 46—141 filléres kg-kénti becslési áron. Árak kg-ként élősulyban: bika magyar IIa 96, bika tarka Ia 111—116, IIa 94—110, ökör magyar Ia 118, IIa 91—112, IIIa 70—86, ökör tarka Ia 123—134, IIa 98—122, IIIa 80—97, tehén magyar Ia 112—121, IIa 97, IIIa 76, tehén tarka Ia 119—130, kiv. 132—135, IIa 90—118, IIIa 70—88, bivaly magyar 52—72, növendék 88—126, kiesontozni való 52—68, bika tarka kiv. 120, IIIa kiv. 80—90 fillér kg-ként.

Lóvásár. Felhajtás 428 drb., eladás 201 drb. A vásár irányzata lanyha. Árak: könnyü hintós kocsiló (jukkert, stb.) 600—1100, nehéz igás kocsiló nyugati faj 550—1400, könnyü igás 350—550, alárendelt minőségü 100—250, vágóló 80—280, szamár 80, fővárosi vágóra vásároltak 29, vidéki vágóra 20 darabot.

Husvásár. Marhahus ökör és tehén IIa egészben 190—200, hátulja 204—210, eleje 190—196, csontozniváló 126—130, tehén IIa egészben 150—172, hátulja 176—200, eleje 140—166, növendékmarha Ia egészben 176—196, borju ölött bőrben Ia 236—240, IIa 230—234, borju eleje 180—190, lebőrözött eleje 180—190, hátulja Ia 260—264, IIa 250—258, juh ölött nyuzott Ia 166—170, IIa 160—164, bárány 180—186, zsiger 110, faggyu 83—165, csont 40—56, marhafej 300—350, orr és köröm 70—90, láb 4 drb. 150—200, pacal egészben 130—180, marhabél 450—500, borjufodor egészben 70—120, juhbél 50, marhabőr magyar 105—110, tarka 115—120, marhavér egy tál 30 fillér kg-ként. Készlet: nagymarha 170 (eladás 140), növendékmarha 13 (13), borju 275 (145), birka 118 (118), bárány 136 (116) drb. A vásár irányzata lanyha.

Csepeli vásártelep. Élő csirke 400—500, tyuk 300—330, lud 330—340, pulyka 220—300. Tisztitott csirke friss 520, szedett 420, tyuk 250—370, lud 240—350, ruca 300—380, pulyka 200—300. Tojás: ládaáru 210—215, kiolv. 220—230, selejtes 190—205, kiolv. 210—220. Tejfel 130, teavaj 4.20, paszt. 4.60, tehénturó 1.30—1.40, sovány 0.60. Burgonya: nyári rózsa 12.35, Gülbaba 11.85, őszi rózsa 11.50, Ella 10.25, Woltmann 9.40, Krüger 8.90, vöröshagyma 38—40, zöld 3—10, fokhagyma 70—120, fejeskáposzta 45—60, kalarábé 15—60, fejessaláta 4—28, cékla 5—18, karfiol 150—170, tök 500, sóska 20—50, paraj 20—45, hónapos retek 10—35, spárga 80—300, alma 50—220, narancs 112—130, vörösb. 120—150

Főszerkesztő: Dr. LÉGRÁDY OTTÓ
Felelős szerkesztő: Dr. BENDA JENŐ

A kiadásért dr. *Kovács Dezső,* a nyomdáért *Kertész Árpád* felelős.